

Stran 8

Ravne pri Cerknem

“Noge ima rahlo raztegnjene, v kolenu upognjene pod kotom 50 stopinj, stopali namaka v reki Idrijci: levo na Želinu, desno na Reki,” kot ležečega velikana opisuje Ravne pri Cerknem publicist **Viktor Prezelj**.

Stran 9

Nazaj v rodno Cerkno

Z Bližnjega Vzhoda, kamor ga je vodila poslovna pot, se je **Milan Brun** vrnil v rodno Cerkno in tu obnovil hišo. Prisrčna zgodba o navezanosti na korenine, pogled skozi podstrešno okno na veličasten vaški zvonik in toplino krušne peči.

Stran 10

Anica Podobnik “Znamo ceniti, kar

imamo. Ne pritožujemo se in ne jamramo. Vsak bi rad imel več denarja in ga več porabil. Seveda, vsi smo takšni. Ampak nekaj je vredno tudi to, da si zdrav in lahko delaš.”

CERKLJANSKE NOVICE

ČASOPIS OBČINE CERKNO 🌿 LETNIK 3 🌿 ŠT. 10 🌿 DECEMBER 2016 🌿 www.cerkno.si

Naj bo srečno!

Staro leto gre h koncu, prihaja novo. Napisalo bo nove zgodbe, ki jih bomo – tako kot doslej – beležili na straneh Cerkljanskih novic. Želimo, da bi bile lepe, srečne, uspešne.

Na Cerkljanskem si bomo letošnje leto zapomnili po mnogih skupnih in osebnih uspehih. Ponosni smo, da so zaključene investicije, s katerimi smo uspeli sanirati škodo po naravnih nesrečah, zgraditi nove mostove in izboljšati cestne ter telekomunikacijske povezave. Začeli smo s snovanjem vizije razvoja šolskega kompleksa.

V novo leto vstopamo z optimizmom in pogumom. Med našimi najpomembnejšimi

načrti so ureditev boljših pogojev za delovanje zdravstvene postaje, nadaljevanje prenove šole in vrtca ter posodabljanje cestne infrastrukture. Nadejamo se nadaljnega pozitivnega razvoja turizma in podjetništva. Želimo, da bi podjetniki prepoznali potencial za širitev svojih dejavnosti, tudi v opuščenih prostorih podjetja Eta.

Vsem vam, spoštovani občanke in

občani, se zahvaljujem, da ste s svojim delom in mnogimi društvenimi ter drugimi prostovoljnimi dejavnostmi v iztekajočem se letu bogatili življenje v naših krajih.

Želim vam vesel božič ter zdravja in uspehov polno leto 2017!

Jurij Kavčič, župan Občine Cerkno

Stran 2

Vodooskrba

Občinski svet Občine Cerkno je na 12. seji, 22. septembra 2016, sprejel Odlok o oskrbi s pitno vodo v Občini Cerkno. Katere novosti prinaša?

Stran 5

Konec molka

Vladna komisija za reševanje vprašanj prikritih grobišč pod vodstvom zgodovinarja **dr. Jožeta Dežmana** osebam, ki so bile leta 1945 umorjene v Zakrižu, uresničuje neodtujljivo pravico do dostojnega pokopa.

Stran 7

Varnost na spletu

Poznate spletne trole? O tem, kako se jim zoperstaviti, smo vprašali strokovnjaka za informacijske tehnologije **mag. Boštjana Tušarja**.

Stran 11

V objemu valčkov

Društvo godbenikov Cerkno pod vodstvom **Andreja Zupana** pripravlja gala novoletni koncert, na katerem bodo zazvene le melodije, ki jih preigravajo tudi dunajski filharmoniki. V objem valčkov vas bodo popeljali z nesmrtnima velikanoma v glasbi: **Slavkom Avsenikom** in **Johannom Straussom**.

Stran 15

Dobrodelnost

Prazniki so za mnoge ljudi najlepši, za mnoge pa najtežji čas v letu. **Rdeči križ** in **Zveza prijateljev mladine** nas vabita, da odpremo srca solidarnosti z najmlajšimi in najstarejšimi občani v stiski.

SOUSTVARJALCI

Dr. Jernej Jež
Znanstveni sodelavec Geološkega zavoda Slovenije piše o raziskavah, ki jih geologi v okviru projekta GRETA v letošnjem letu opravljajo na Cerkljanskem. Stran 4.

Matevž Rijavec
Avtor prispevka o vasi Ravne pri Cerknem, ki se ponajajo s čudovitim naravnim okoljem in bogatim društvenim življenjem. Stran 8.

Gašper Uršič
Avtor fotografij domačega kraja, Raven pri Cerknem. Marsikoga bodo prepričale, da se skozi Čelo, z Želina ali Reke peš poda na pot do prelope vasi. Stran 8.

· CERKLJANSKE NOVICE
· Izdajatelj: Občina Cerkno,
· Bevkova ulica 9, 5282 Cerkno
· T: 05 37 34 640
· E: cerkljanske.novice@gmail.com
· www.cerkno.si
· Odgovorna oseba: Jurij Kavčič, župan
· Občine Cerkno
· Uredila: Helena Pregelj Tušar
· Grafično oblikovanje: Bojan Tavčar
· Tisk: GR Grafika d.o.o.
· Naklada: 1850 izvodov
· Časopis je brezplačen.

Oskrba s pitno vodo

Kaj prinaša novi odlok?

Občinska uprava

Občinski svet Občine Cerklno je na svoji 12. seji, 22. septembra 2016, sprejel Odlok o oskrbi s pitno vodo v Občini Cerklno (v nadaljevanju: odlok) ter Pravilnik o tehnični izvedbi in uporabi objektov in naprav javnega vodovoda, ki sta bila osnova za sprejem Sklepa o cenah storitev oskrbe s pitno vodo na območju občine Cerklno.

Odlok je nadomestil do sedaj veljavni Odlok o oskrbi s pitno vodo v Občini Cerklno, ki je bil v veljavi od leta 2004. Sedaj veljavni odlok je usklajen s trenutno veljavno državno zakonodajo, predvsem z Uredbo o oskrbi s pitno vodo in Uredbo o metodologiji za oblikovanje cen storitev obveznih občinskih gospodarskih javnih služb varstva okolja (v nadaljevanju: uredba), ki natančno določa merila za oblikovanje cen in v popolnosti prenaša pristojnost sprejemanja in nadzora cen na lokalne skupnosti. Odlok določa, da je lastna oskrba s pitno vodo prepovedana na območjih, kjer mora Občina Cerklno zagotavljati storitev javne službe.

Občina Cerklno zagotavlja javno službo:

- na vseh območjih poselitve s 50 ali več prebivalci s stalnim prebivališčem in gostoto poselitve večjo od pet prebivalcev s stalnim prebivališčem na hektar,
- na območjih, ki zagotavljajo več kot povprečno 10 kubičnih metrov vode na dan ali oskrbujejo več kot 50 prebivalcev, ter
- če se voda uporablja za oskrbo javnih objektov, objektov za proizvodnjo in promet živil in objektov za pakiranje pitne vode.

S katerimi vodovodi upravlja Občina?

Odlok na podlagi državne zakonodaje določa, da je Režijski obrat Občine Cerklno dolžan kot upravljavec upravljati z naslednjimi vodovodnimi sistemi: vodovod Cerklno, vodovod Šebrelje, vodovod Otalež, vodovod Planina, vodovod Zgornje Ravne, vodovod Gorje, vodovod Reka, vodovod Zakojca, vodovod Jazne, vodovod Lazec, vodovod Zakriž, vodovod Plužnje, vodovod Labinje, vodovod Trebenče, vodovod Bukovo, vodovod Poče, vodovod Dolenji Novaki, vodovod Čeplez, vodovod Jesenica in vodovod Smučarskega centra Cerklno. Glede na odločitve uporabnikov vodovoda Spodnje Ravne, vodovoda Gorenji Novaki, vodovoda Orehek, vodovoda Kojca in vodovoda Žabže, izvaja Režijski obrat javno službo tudi na teh območjih.

Kaj morajo vedeti lastniki zasebnih vodovodov?

Na vseh ostalih območjih občine, kjer oskrbe s pitno vodo ne zagotavlja javna služba, je ta zagotovljena z lastno oskrbo prebivalcev s pitno vodo z zasebnimi vodovodi. V skladu z državn zakonodajo mora imeti zasebni vodovod upravljavca, če oskrbuje:

- eno ali več stanovanjskih stavb, v katerih je skupno pet ali več stanovanj, v katerih prebivajo osebe s stalnim prebivališčem,
- eno ali več stanovanjskih stavb z oskrbovanimi stanovanji, stanovanjskih stavb za posebne namene, stavb, v katerih se izvaja gostinska, trgovska, storitvena dejavnost, upravnih stavb ter stavb splošnega družbenega pomena,
- eno ali več stavb ali gradbeno-inženirskih objektov, kjer je omogočena splošna raba iz zasebnega vodovoda.

Lastniki zasebnega vodovoda morajo skleniti pogodbo o

upravljanju zasebnega vodovoda s pravno ali fizično osebo, ki je registrirana za izvajanje te dejavnosti in o upravljavcu zasebnega vodovoda obvestiti Občino Cerklno.

V okviru lastne oskrbe s pitno vodo iz zasebnega vodovoda morajo lastniki in upravljavci zasebnega vodovoda na celotnem oskrbovalnem območju zagotoviti vse pogoje iz predpisov, ki urejajo oskrbo s pitno vodo.

Obračunavanje vodarine in omrežnine

Na podlagi sklepa občinskega sveta Občine Cerklno, ki je bil sprejet 22. septembra 2016, se bo uporabnikom, vezanim na vodovode v upravljanju Režijskega obrata Občine Cerklno, obračunavalo:

- vodarino v višini **0,2834 EUR/m3** brez DDV,
- omrežnino v višini **2,4061 EUR/priključek DN 20** brez DDV.

Vodarina zajema stroške opravljanja javne službe, v kateri so zajeti vsi predračunski neposredni in posredni stroški izvajanja storitve, ter strošek vodnega povračila. Prihodki iz naslova vodnega povračila bodo odvedeni direktno na državni podračun.

Omrežnina vključuje stroške amortizacije osnovnih sredstev in naprav, ki so del javne infrastrukture za oskrbo s pitno vodo. Obračunava se glede na zmogljivost priključka, neodvisno od porabe vode.

Velikost priključka	Faktor omrežnine	Cena za faktor v EUR brez DDV
15 in 20	1	2,4061
25 in 32	3	7,2182
40	10	24,0605
50	15	36,0908
65	30	72,1816
80 in 90	50	120,3027
100 in 125	100	240,6054
150	200	481,2109

Mesečni strošek omrežnine glede na dimenzijo priključka

Kaj bo financirano iz naslova vodarine?

Prihodki iz naslova vodarine bodo nujni za zagotavljanje izvajanja storitev javne službe, ki jih upravljavcu, Občini Cerklno, nalaga odlok. Med obvezne storitve javne službe spadajo:

- oskrba vseh uporabnikov storitev javne službe s pitno vodo, pod enakimi pogoji, v skladu s predpisi, standardi in normativi, ki urejajo pitno vodo in oskrbo s pitno vodo, med katere spadajo:
 - pregledovanje in izpiranje javnega vodovodnega omrežja,
 - ugotavljanje lokacij, kjer so izgube - puščanje,
 - popravilo puščanja na vodovodnih ceveh,
 - vzdrževanje črpališč, vodohranov, razbremenilnikov

in zajetij (minimalno enkrat letno čiščenje vseh objektov, druga redna vzdrževalna dela),
- vzorčenje vode in kontrola stopnje preostanka klora v vodi (HACCP),

- nadzor nad izvedbo novih priključitev,

- sodelovanje z inšpekcijskimi službami – ogledi na terenu,

- košnja oz. urejanje okolice objektov.

- obveščanje uporabnikov javne službe o izvajanju javne službe o njihovih obveznostih in izvajanju javne službe,
- pridobivanje podatkov o odvzemu pitne vode iz javnega vodovoda zaradi obračuna storitev javne službe in vodenja predpisanih evidenc,

- nadzor nad delovanjem in redno vzdrževanje objektov in opreme javnega vodovoda,

- nadzor nad izvajanjem del na vplivnem območju javnega vodovoda,

- redno vzdrževanje javnemu vodovodu pripadajočih zunanjih hidrantnih omrežij za gašenje požarov, v skladu s predpisi, ki urejajo varstvo pred požari,

- nadzor in redno vzdrževanje priključkov stavb na javni vodovod,

- vodenje evidenc,

- pripravo letnega poročila o izvajanju javne službe za preteklo leto in posredovanje ministrstvu najpozneje do 31. marca tekočega leta,

- izdelava programa oskrbe s pitno vodo,

- izvajanje notranjega nadzora zdravstvene ustreznosti pitne vode in drugih nalog v skladu z zahtevami iz predpisov, ki urejajo pitno vodo,

- monitoring kemijskega in mikrobiološkega stanja vode iz zajetja za pitno vodo,

- monitoring količine iz zajetja za pitno vodo odvzete vode, v skladu s pogoji vodnega dovoljenja za oskrbo s pitno vodo, in monitoring iz zajetja za pitno vodo odvzete vode za drugo rabo, ki ni oskrba s pitno vodo, če se ta odvzema iz javnega vodovoda v skladu s pogoji iz vodnega dovoljenja ali koncesije,

- označevanje vodovarstvenih območij in izvajanje drugih ukrepov v skladu s predpisi, ki urejajo vodovarstvena območja,

- občasno hidravlično modeliranje javnega vodovoda,
- izvajanje in pripravo občinskega programa razvoja vodovodnega sistema ter cene storitev,

- izdelava programa ukrepov v primeru izrednih dogodkov na javnem vodovodu, v skladu s predpisi, ki urejajo varstvo pred naravnimi in drugimi nesrečami,

- izdelava programa ukrepov v primeru izrednih dogodkov zaradi onesnaženja,

- redno preverjanje podatkov o stavbah, ki so priključene na javni vodovod, v katastru stavb z dejanskim stanjem stavb na območju javnega vodovoda,

- priključevanje novih uporabnikov.

Prihodki iz naslova omrežnine bodo namenjeni vzdrževanju objektov in naprav javne infrastrukture oskrbe s pitno vodo.

Kakšna bo višina mesečnih izdatkov?

Gospodinjstva z nemerjeno porabo vode

Glede na sprejeti odlok bodo uporabniki brez trenutno merjene porabe vode, le-to dolžni urediti najkasneje **do 7. 11. 2017**.

- V prehodnem obdobju bodo gospodinjstva z nemerje-no porabo plačevala mesečni izdatek za vodooskrbo, skladen s **prehodno določbo odloka**.

Število oseb	Povprečna količina porabljene vode na mesec m3	Cena pitne vode EUR/m3 brez DDV	Omrežnina za priključek DN 20 v EUR bre z DDV	Skupaj mesečni izdatek v EUR brez DDV
1	4,5	0,2834	2,4061	3,68
2	9	0,2834	2,4061	4,96
3	13,5	0,2834	2,4061	6,23
4	18	0,2834	2,4061	7,51
5	22,5	0,2834	2,4061	8,78
6	27	0,2834	2,4061	10,06

Mesečni izdatek za gospodinjstva z nemerjeno porabo v skladu z novim odlokom za čas prehodnega obdobja s priključkom DN 15 in 20

- Po preteku veljavnosti prehodne določbe, se bo, ne glede na število oseb v gospodinjstvu, zaračunaval pavšal, skladen z dimenzijo priključka.

Vel. priklju-čka	faktor omrež-nine	količina vode v m3 glede na velikost priključka DN	cena pitne vode €/m3 brez DDV	omrežnina za priključek v EUR brez DDV	Skupaj mesečni izdatek v EUR brez DDV
15 in 20	1	36	0,2834	2,4061	12,61
25 in 32	3	108	0,2834	7,2182	37,83
40	10	360	0,2834	24,0605	126,08
50	15	540	0,2834	36,0908	189,13
65	30	1080	0,2834	72,1816	378,25
80 in 90	50	1800	0,2834	120,3027	630,42
100 in 125	100	3600	0,2834	240,6054	1.260,85
150	200	7200	0,2834	481,2109	2.521,69

Mesečni izdatek za gospodinjstva z nemerjeno porabo po preteku prehodnega obdobja

Kot kažeta tabeli, bo npr. štiričlanska družina v času veljavnosti prehodne določbe mesečno plačevala porabo 18 m3 vode, če ima priključek DN 15 ali 20. Po preteku roka za vgraditev vodomerov bo plačevala pavšal v višini 36 m3, kar je dvakrat več. Strošek bo višji tudi zato, ker bodo na porabo vezane še ostale storitve na obračunu (kanalščina, okoljska dajatev...). Podatki sosednjih in primerljivih občin kažejo, da se je mnogim gospodinjstvom po montaži vodomerov poraba zmanjšala, s tem pa tudi mesečni stroški. Namen uredbe sta tudi skrb za okolje in varčevanje vode.

Gospodinjstva z merjeno porabo vode

Vsa gospodinjstva v občini Cerklno, ki imajo urejeno merjeno porabo pitne vode in so priključena na javni vodovod, bodo od 1. 1. 2017 dalje plačevala mesečne izdatke za oskrbo z vodo kot so prikazani v naslednji tabeli. V primeru večje zmogljivosti priključka gospodinjstva, se bo strošek omrežnine sorazmerno povečal, s tem pa tudi mesečni izdatek.

Število oseb	Povprečna količina porabljene vode na mesec m3	Cena pitne vode EUR/m3 brez DDV	Omrežnina za priključek DN 20 v EUR brez DDV	Skupaj mesečni izdatek v EUR brez DDV
1	4	0,2834	2,4061	3,54
2	8	0,2834	2,4061	4,67
3	12	0,2834	2,4061	5,81
4	16	0,2834	2,4061	6,94
5	20	0,2834	2,4061	8,07
6	24	0,2834	2,4061	9,21

Mesečni izdatek za gospodinjstvo z merjeno porabo s priključkom DN 15 in 20

OBČINA	VODARINA V EUR NA m3 brez DDV	OMREŽNINA V EUR ZA DN 20 NA MESEC brez DDV	STROŠEK NA MESEC Z DDV ZA PORABO 16 m3	STROŠEK NA m3 z DDV
Cerkno	0,2834	2,4061	7,60	0,47
Železniki	0,4335	2,6627	10,51	0,66
Kobarid	0,4423	2,5012	10,49	0,66
Tolmin	0,4664	2,7785	11,21	0,70
Bovec	0,5335	1,8623	11,39	0,71
Gorenja vas - Poljane	0,6069	4,4540	15,51	0,97
Idrija	0,9672	5,8144	23,31	1,46
Žiri	0,3947	1,7664	8,85	0,55

Primerjava trenutno veljavnih cen oskrbe s pitno vodo s sosednjimi občinami

Mere priključkov in vodomerov

V skladu s Pravilnikom o tehnični izvedbi in uporabi objektov in naprav javnega vodovoda na območju občine Cerklno je možna vgradnja vodomerov z naslednjimi karakteristikami:

Vodomer DN (mm)*	Pretok Qn (m3/h)	Vgradna dolžina (mm)
15	1,5	170
20	2,5	190
25	3,5	260
32	5,0	280
40	10,0	300
50	15,0	200
80	40,0	225
100	60,0	250

* Vsi vodomeri morajo imeti veljavno oznako o overitvi. Leto overitve mora biti enako letu vgradnje.

Gospodinjstva, ki nimajo merjene porabe, bodo do 7. 11. 2017 plačevala pavšalno mesečno porabo:

- gospodinjstva: 4,5 m3/osebo,
- živina: 2 m3/GVŽ,
- poslovni objekti, javne ustanove: 2 m3/osebo (zaposle-ni, učenci),
- vikendi, nenaseljeni stanovanjski objekti: 5 m3/objekt,
- turistične sobe, apartmaji: 50 m3/priključek.

Dimenzije stalnega priključnega vodovoda in vodomera določi projektant interne vodovodne inštalacije na podlagi izračuna pretoka vode po obremenilnih vrednostih (OV) v okviru standardnih dimenzij. Ne glede na izračun je najmanjša velikost priključne cevi DN 15, najmanjša velikost vodomera pa DN 15.

Uporabniki bodo imeli možnost nakupa prvega vodomera preko Občine Cerklno, ki bo nabavila večjo količino vodomerov, kar bo znižalo ceno nakupa.

Izvedba merilnega mesta

Merilno mesto mora biti zunaj objekta na za upravljavca dostopnem mestu in praviloma ne sme biti oddaljeno več kot 30 m od mesta priključitve na priključno omrežje. V zemljiščih z visoko talno vodo je dovoljeno graditi le tipske vodotesne vodomerne jaške s poglobitvijo na dnu za črpanje vode. Vodomerni jašek vzdržuje lastnik. Merilno mesto mora biti izvedeno kot zunanji vodomerni jašek, v zelenici, na zemljišču investitorja. Biti mora ustrezno zaščiten proti zmrzali ter proti dotoku talne in padavinske vode. Interna vodovodna inštalacija mora biti izvedena tako, da je onemogočen dotok vroče in onesnažene vode do vodomernega mesta.

Notranje dimenzije zunanjih vodomernih jaškov so tipske in odvisne od velikosti ter števila vgrajenih vodomerov (dolžina, širina, globina) kot je navedeno v spodnji tabeli:

Vodomer DN (mm)	Za en vodomer dolžina x širina x višina (cm)	Za dva vodomera dolžina x širina x višina (cm)
15,20,25	100 x 100 x 170*	100 x 100 x 170*
40,50	140 x 100 x 170*	140 x 120 x 170*
80,100	140 x 120 x 170*	140 x 140 x 170*

*svetla višina

Pravice in dolžnosti uporabnikov

- Uporabniki imajo na podlagi soglasja upravljavca javnega vodovoda pravico:**
- priključitve stavbe ali gradbenega inženirskega objekta na javni vodovod,
 - spremeniti dimenzijo vodovodnega priključka na javni vodovod, traso priključka in vodomerno mesto,
 - izvesti dodatna dela na vodovodnem priključku,
 - povečati odvzem pitne vode,
 - ukinitve vodovodnega priključka.

- Uporabniki imajo naslednje obveznosti:**
- redno vzdrževati interno omrežje in interno požarno omrežje z internimi hidranti,
 - redno vzdrževati in zagotavljati odjemna mesta v skladu z zahtevami in priporočili upravljavca javnega vodovoda,
 - varovati vodovodni priključek in odjemno mesto pred zmrzo-vanjem, vdorom talne in odpadne vode, prekomerno toploto in drugimi škodljivimi vplivi,
 - zagotoviti upravljavcu vodovodnega sistema dostop za odčitavanje, pregled ali zamenjavo obračunskega vodomera, za ugotavljanje vzrokov motenj ali okvar, meritve tlakov ali odvzem vzorcev vode ter omogočiti pregled ustreznosti priključka stavbe,
 - omogočiti upravljavcu javnega vodovoda preverjanje izvedbe in delovanja priključka in interne napeljave na javni vodovod,
 - sporočati upravljavcu vse okvare na javnem vodovodu, vodovodnem priključku in obračunskem vodomeru in o nam-eravanem odvzemu vode iz hidrantov,
 - pismeno obveščati upravljavca o spremembi naslova, lastništva in spremembah na objektu, ki vplivajo na obračun storitev v roku 8 dni od nastanka spremembe (spremembe se upošte-vajo šele po poravnavi vseh zapadlih obveznosti uporabnika),
 - redno plačevati prejete račune za oskrbo z vodo,
 - urejati medsebojno delitev stroškov, kadar se obračun izvaja preko enega obračunskega vodomera,
 - upoštevati varčevalne ukrepe, ki jih predpiše upravljavec,
 - upoštevati varčevalne in ostale ukrepe v primeru višje sile ali upravičene prekinitve dobave vode,
 - odgovarjati za škodo, ki jo s svojim ravnanjem povzročijo na javnem vodovodu ali ostalim uporabnikom,
 - odgovarjati za škodo zaradi nastale motnje pri oskrbi s pitno vodo kot posledice njihovega ravnanja,
 - opravljati druge obveznosti.

Za zagotovitev nemotenega obratovanja in vzdrževanja javnega vodovoda mora lastnik nepremičnine, na kateri leži vodovod, dovoliti upravljavcu vodovoda dostop do objektov vodovodnega sistema. Upravljavec mora po posegu na nepremičnini vzpostaviti prvotno stanje. Nihče ne sme brez dovoljenja upravljavca dostopati do objektov in naprav sistema za oskrbo s pitno vodo javnega vodovoda. Upravljavcu ne sme nihče onemogočiti dostopa do objektov in naprav javnega vodovoda. 🌱

Odvajanje in čiščenje odpadne vode

Okoljska dajatev

Občinska uprava

V pripravi za obravnavo na občinskem svetu sta Odlok o odvajanju in čiščenju komunalne in padavinske odpadne vode v občini Cerkno in Tehnični pravilnik o tehnični izvedbi in uporabi objektov in naprav javne kanalizacije v občini Cerkno.

Odlok bo med drugim osnova za oblikovanje cene obvezne občinske javne službe odvajanja in čiščenja odpadne vode. Plačevanje te storitve bo v prvi fazi obvezna za uporabnike naselja Cerkno, priključene na javno kanalizacijsko omrežje, ki se zaključuje s komunalno čistilno napravo.

Za vse občane pa bo odslej obvezno plačevanje okoljske dajatve za onesnaževanje okolja zaradi odvajanja komunalne in padavinske odpadne vode. Uporabnikom bo obračunana v skladu z državno zakonodajo in bo odvisna od načina odvajanja in čiščenja komunalne odpadne vode iz posameznega objekta, vezana pa na porabo pitne vode:

- a) znana oz. merjena poraba vode:**
- 0,0528 EUR/m³ porabljene vode v stavbi, priključeni na javno kanalizacijo, ki se zaključuje z malo komunalno čistilno napravo (MČN) s pozitivno oceno obratovanja ali skupno čistilno napravo s sekundarnim ali terciarnim čiščenjem (Okoljska dajatev odpadne vode 1),
 - 0,3170 EUR/m³ porabljene vode v stavbi, če se odpadna komunalna voda nadalje čisti na mali čistilni napravi s primarnim čiščenjem, ki obratuje skladno s predpisi (Okoljska dajatev odpadne vode 2),
 - 0,5283 EUR/m³ porabljene vode v stavbi, če se odpadna komunalna voda nadalje čisti na MČN, ki ne obratuje skladno s predpisi ali na drugi čistilni napravi v primeru izpada delovanja ČN (za čas izpada), ki traja dalj kot en mesec (Okoljska dajatev odpadne vode 3),
 - 0,5283 EUR/m³ porabljene vode v

stavbi, če se odpadna komunalna voda nadalje čisti v pretočni greznici (Okoljska dajatev odpadne vode 4).

b) neznana oz. nemerjena poraba vode:

- 0,2201 EUR/osebo/mesec za osebe s stalnim prebivališčem v stavbi, priključeni na javno kanalizacijo, ki se zaključuje z MČN, komunalno čistilno napravo ali skupno čistilno napravo s sekundarnim ali terciarnim čiščenjem (Okoljska dajatev odpadne vode 5),
- 1,3206 EUR/osebo/mesec za osebe s stalnim prebivališčem v stavbi, če se nastala komunalna odpadna voda nadalje čisti na MČN s primarnim načinom čiščenja, ki obratuje v skladu s predpisi (Okoljska dajatev odpadne vode 6),
- 2,2010 EUR/osebo/mesec za osebe s stalnim prebivališčem v stavbi, če se nastala komunalna odpadna voda nadalje čisti na MČN, ki ne obratuje skladno s predpisi (Okoljska dajatev odpadne vode 7),
- 2,2010 EUR/osebo/mesec za osebe s stalnim prebivališčem v stavbi, če se nastala komunalna odpadna voda nadalje čisti v greznici (Okoljska dajatev odpadne vode 8).

Lastnike individualnih MČN ponovno pozivamo, da Občini predložijo rezultate prvih meritev. Le tako se jim lahko okoljska dajatev obračuna kot Okoljska dajatev odpadne vode 1 oz. Okoljska dajatev odpadne vode 5. V nasprotnem primeru lastnik MČN plača Okoljsko dajatev odpadne vode 3 oz. Okoljsko dajatev odpadne vode 7. 🌱

Za večjo osveščenost o ravnanju z rekami

Občina Cerkno prevzema organizacijo dogodkov v okviru Dneva Soče. Projekt Dan Soče, v katerega so zadnjih šest let poleg cerkljanske vključene še občine: Ajdovščina, Bovec, Brda, Idrija, Kanal ob Soči, Kobarid, Miren-Kostanjevica, Nova Gorica, Renče-Vogrsko, Šempeter-Vrtojba, Tolmin in Vipava, je namenjen osveščanju občanov o trajnostnem ravnanju z rekami. V okviru projekta bo Občina Cerkno skupaj z drugimi ustanovami in organizacijami v naslednjih dveh letih pripravila več dogodkov za različne generacije. Rdeča nit vseh bo varstvo porečja Soče z Idrijco in Cerknico. Organizacijo

Foto: Bojan Tavčar

Dneva Soče je konec letošnjega novembra, na strokovnem posvetu v Idriji, sprejela Občina Cerkno in na tem mestu nasledila Občino Idrija. (OC) 🌱

Projekt GRETA

Kaj iščejo geologi?

Jernej Jež, Geološki zavod Slovenije

Ste morda v zadnjih mesecih na travnikih in v gozdovih okoli Cerknega opazili može v gojzarjih, s kladivom za pasom, kompasom v roki in terensko torbo čez ramo? Ne bojte se, to niso kmetijski inšpektorji ali nabiralci gob, pač pa geologi Geološkega zavoda Slovenije.

Na širšem območju Cerknega poteka podrobno geološko kartiranje terena v okviru projekta EU GRETA. Geološko kartiranje je - poenostavljeno povedano - sprehajanje po terenu ter iskanje vseh možnih mest, kjer kamnine pogledajo na površje. Običajno ne hodimo le po cestah in poteh, pač pa večinoma po strmih pobočjih in grapah. Na mestih kjer so kamnine vidne, popisujemo vrsto kamnine (apnenec, dolomit, tuf, laporovec itn.), njeno strukturo

vse pridobljene terenske podatke. Na terenu vzamemo tudi vzorce kamnin za nadaljnje laboratorijske analize, v primeru projekta GRETA tudi za meritve toplotne prevodnosti.

Cilj: izkoriščanje energije kamnin

Namen dela geologov je pridobiti čim bolj podrobne površinske geološke podatke o raziskovanem območju. Kasneje z obdelavo in interpretacijo podatkov izdelamo zelo natančne tridimenzionalne modele prostorskega pojavljanja in menjavanja različnih kamnin ter prelomov, ki jih imenujemo geološka karta.

Za oceno potenciala plitve geotermalne energije, ki je glavni namen projekta GRETA, so tovrstni geološki modeli nepogrešljivi. Z njihovo pomočjo lahko dokaj natančno napovemo, kakšne kamnine nas čakajo 2, 5, 10, 50, 100 ali celo 1000 metrov pod nami in na podlagi tega načrtujemo način izkoriščanja geotermalne energije, shranjene v kamninah.

Nastajajoča geološka karta ožjega območja Cerknega je izredno pisana, kar pomeni, da je to območje geološko

zelo kompleksno. To verjetno opazate tudi sami, ko ob pohodu na Lajše, Medvejek, Lamek ali Homec na vsakem koraku vidite drugačne kamnine. Podrobnosti vam zaenkrat še ne moremo predstaviti, ker so raziskave v teku. Obljubljamo pa, da se bomo še oglasili in predstavili geološke zanimivosti vašega domačega kraja. 🌱

Foto: arhiv GZS

in barvo, opazujemo, ali je kamnina masivna oz. se pojavlja v plasteh in ali je razpokana. Na karto vrisujemo, kako plasti in razpoke ležijo v prostoru. Podrobneje opazujemo, kje in v kakšnih kamninah se pojavljajo izviri, ocenjujemo debelino preperine, ki je nastala na kamnini, označujemo mesta, kjer teren plazi in druge morfološke oblike ter posebnosti. Terenski geologi pri delu uporabljamo enostavno opremo, kot je ročni GPS sprejemnik, s katerim si pomagamo pri orientaciji v prostoru ter meritvah koordinat opazovane točke. S kladivom poskušamo dobiti sveži odlom kamnine za podrobnejše opazovanje, z geološkim kompasom izmerimo smer in naklon plasti, z lupo opazujemo strukturo kamnine, na natančno topografsko podlago (običajno v merilu 1:5.000) pa vrisujemo

Foto: arhiv GZS

Evropska sredstva za projekte treh občin

LAS s CILjem, ki je bila ustanovljena decembra 2014, je ob koncu letošnjega oktobra s strani MGRT prejela odločbo o potrditvi LAS in strategije. S tem je izpolnjen osnovni pogoj za začetek črpanja razpoložljivih evropskih sredstev za območje občin Cerkno, Idrija in Logatec. V programskem obdobju 2014 -2020 je na razpolago 1.678.780€, ki jih bo LAS namenila za delovanje in izvajanje skupnih projektov LAS (okvirno 30% razpoložljivih sredstev) ter projektov drugih upravičencev, ki so pravne in fizične osebe s tega območja. Prvi javni poziv za projekte si obetamo v kratkem. Podprti bodo predvsem partnerski projekti, ki bodo prispevali k razvoju območja. Več o načinu in pogojih je zabeleženo v Strategiji lokalnega razvoja za lokalno akcijsko skupino "LAS s CILjem", ki je objavljena na spletni strani LAS <http://las-sciljem.si/>, kjer bodo objavljeni tudi vsi javni pozivi.

LAS je pogodbeno partnerstvo, v katerega so vključeni predstavniki javnega in zasebnega sektorja. V okviru odločanja imajo posamezne interesne skupine tretjinski delež glasov. Tretjino glasov prispevajo predstavniki s strani članov javnega sektorja in občin, tretjino predstavniki gospodarskih subjektov in kmetov in tretjino predstavniki društev, drugih nevladnih organizacij, interesnih skupin in posameznikov.

Na podlagi opredelitve območja, prepoznanih potreb lokalnega prebivalstva in izdelane SWOT analize so bila določena tematska področja ukrepanja in prednostne naloge za posamezno tematsko področje.

Lokalna akcijska skupina na osnovi strategije pripravi načrt dela ter na osnovi prepoznanih potreb in priložnosti razporedi sredstva na različne ukrepe. Na našem območju so bile prepoznane naslednje potrebe:

- ustvarjanje novih delovnih mest in krepitev obstoječih gospodarskih dejavnosti,
- razvoj »novih oblik« podjetništva na območju,
- razvoj izdelkov in storitev z dodano vrednostjo,
- sodelovanje in povezovanje,
- zagotavljanje varovanja in ohranjanja narave,
- razvoj programov, produktov, storitev na področju turizma, kulturne dediščine, naravne dediščine, kmetijstva,
- izboljšanje kakovosti življenja na podeželju,
- vključevanje ranljivih skupin v razvojne programe in družbo,
- povečanje kakovosti življenja. 🌱

Za več informacij pokličite ICRA d.o.o. Idrija,
T: 05 37 43 914 ali 05 37 20 180. (Darja Lahajnar, ICRA)

Po sedmih desetletjih uresničena pravica do pokopa

Konec molka grobišča v Zakrižu

Helena Pregelj Tušar

Arheološka ekipa podjetja Avgusta d.o.o. pod vodstvom mag. Draška Josipoviča je med 30. avgustom in 2. septembrom letos izkopala posmrtno ostanke v prikritem vojnem grobišču nad vasjo Zakriž. Zbrani podatki kažejo, da je bilo na tem mestu, na strmem pobočju ob gozdni poti iz Zakriža proti Ravnam, 23. marca 1945 usmrčenih 22 oseb.

Na celotnem območju Slovenije se nahaja preko 600 evidentiranih prikritih vojnih in povojnih grobišč; dve med njimi v občini Cerkno - Lajše in Zakriž. Vladna komisija za reševanje vprašanj prikritih grobišč pod vodstvom zgodovinarja dr. Jožeta Dežmana skladno z mednarodno veljavno Ženevsko konvencijo in slovenskim Zakonom o prikritih grobiščih in pokopu žrtev mnogim ljudem sedem desetletij po usmrtni uresničuje neodtujljivo pravico do dostojnega pokopa. "Prioriteto pri obravnavi imajo grobišča z domnevno slovenskimi žrtvami, med katera se uvršča tudi Zakriž," pojasnjuje arheolog mag. Draško Josipovič.

Niso bili pokopani

Trupla žrtev poboja v Zakrižu niso bila pokopana ali na kakršenkoli način zložena, pač pa skotaljena po pobočju ter plitvo zasuta s kamenjem in večjimi skalami. Ob letošnjem izkopu zaradi zverženosti in slabe ohranjenosti nekaterih skeletov ni bilo mogoče individualizirati. Arheologi so na tem mestu našli posmrtno ostanke 21 oseb, niso pa mogli z gotovostjo potrditi, koliko ljudi je bilo tu prvotno zakopanih, saj se grobne jame niso ohranile v celoti.

Kdo so likvidirani?

Glede na pričevanja virov in napis na spominskem obeležju, ki ga je nad Zakrižem pred dvema desetletjema postavila Občina Cerkno, so bili tu umorjeni **Jože Aljančič, Jože Hlebčar, Ivo Ovsenek, Jože Blažič** in **Franc Sušnik**, vsi doma z Gorenjske.

Antropološka analiza posmrtnih ostankov 21 oseb v zakriškem grobišču, ki jo je letos opravila biologinja dr. Petra Leben-Seljak, je pokazala, da so bili vsi umorjeni moški, starejši od 20 in verjetno mlajši od 50 let. Glede na najdene osebne predmete, oblačila, značke, svetinjice, je najverjetneje šlo za osebe slovenske in nemške narodnosti - civiliste, nemške vojake, morda celo partizane.

Iz zapora ali prisilnega dela

Na podlagi zbranih informacij si popolne slike dogajanja v Zakrižu tik pred koncem druge svetovne vojne ni mogoče ustvariti. Znano je, da so bili ujetniki privedeni iz Cerknega, kjer so bili pred tem v zaporu ali na prisilnem delu. Nekatere med njimi naj bi uradno obsodili na smrt. Prebivalec Zakriža se je spominjal, da so bili po tem, ko so jih privedli iz Cerknega, nekaj časa zaprti še v

kmečkem poslopju nad vasjo. Mimoidoče vaščane so prosili za hrano.

"Poboj v Zakrižu časovno sovпада s porazom partizanov na Poreznu, kamor se je mnogo ljudi podalo brez vsakršnega orožja. Bližal se je konec vojne in številni so želeli prestopiti k partizanom. Partizani so bili ob porazu besni, mnogi se jim niso zdeli primerni za njihove vrste," je povedal mag. Draško Josipovič.

Na dan likvidacije so trije skušali zbežati. Uspelo je le enemu, dva naj bi ujeli ter ustrelili in zakopali drugje. Po pripovedovanju **Jožeta Aljančiča**, sina umorjenega Jožeta Aljančiča iz Zvirč, za revijo Zaveza, so domačini v strahu pred Nemci prekrili trupla z listjem. Ker so bili med ubitimi tudi moški v nemških uniformah, bi se odkritje zelo verjetno končalo s požigom celotne vasi.

Omogočen pokop

Posmrtni ostanki v Zakrižu umorjenih oseb so bili po zaključenem izkopu grobišča septembra letos označeni in prepeljani v mariborsko kostnico. Vzorca za identifikacijo so shranjeni v nacionalnem forenzičnem laboratoriju. Svojci bodo lahko po zaključenem postopku posmrtno ostanke žrtev poboja pokopali v lastnem ali v soglasju z drugimi svojci v skupinskem grobu, je pojasnil mag. Josipovič in dodal, da je podlaga za pokop predhodna identifikacija žrtev, na podlagi analize DNA.

Kot je povedal dr. Jože Dežman, svojci grobove navadno uredijo v bližini domačega kraja žrtev ali v bližini kraja uboja. V primerih, ko svojcev ni mogoče določiti, ali ti ne izrazijo želje po pokopu, ostanejo posmrtni ostanki shranjeni v mariborski kostnici. Kostnica je bila urejena prav z namenom zagotoviti dostojen kraj večnega počitka stotinam neidentificiranih oseb, ki so na slovenskih tleh izgubile življenja v izvensodnih pobojih med ali po drugi svetovni vojni. 🌱

Svojci žrtev povojnih pobojev ter vsi, ki imate informacije o povojnih pobojih in ste jih pripravljeni deliti z raziskovalci, ste vabljeni, da stopite v stik s Komisijo za reševanje vprašanj prikritih grobišč pod vodstvom dr. Jožeta Dežmana, po telefonu: 041 512 704 ali elektronski pošti: jdmemores@gmail.com.

Število delovnih mest prilagajajo novim naročilom

Dve večji investiciji

Helena Pregelj Tušar

Eta Cerčno, ki je v letošnjem letu izvedla obsežen proces optimizacije, po besedah uprave beleži visoka in stabilna naročila za oba osnovna izdelka, grelna plošča in termoregulatorje.

Števila delovnih mest zato ne bodo zmanjševali in ga delno že prilagajajo novim potrebam. V letošnjem letu so v največjem podjetju v občini zaključili notranjo reorganizacijo, selitev oddelkov znotraj skupine E.G.O. v Eto ter optimizacijo izdelkov in procesov. Izdelava grelnih plošč

846

zaposlenih šteje podjetje Eta.

53 milijonov €
prometa bo po napovedih
vodstva ustvarila Eta
v letu 2016.

tako zdaj ustreza poostrenim zahtevam po energetski učinkovitosti izdelkov na evropskem trgu, ki bodo začeli veljati v letu 2017. Nekaj izpraznjenih prostorov "stare Ete" na Platiševi 39 v Cerknem so že oddali zainteresiranim kupcem.

V upravi napovedujejo, da bodo s prodajo

intenzivneje nadaljevali v prihodnjem letu.

V Eti napovedujejo, da bodo prodajo v prihodnjem letu obdržali na podobni ravni kot letos. "Za doseg načrtovanega dobička bomo nadaljevali z ukrepi za znižanje notranjih stroškov poslovanja, kot so reorganiziranja, dvig storilnosti, boljši materialni tok, nižji stroški kakovosti," pojasnjuje uprava.

V prihodnjem letu načrtujejo dve večji investiciji. V prvi polovici leta bodo pričeli z lastno pripravo zasipne izolacijske mase za grelna plošča, pri čemer bo šlo delno za prenos obstoječe tehnologije iz skupine E.G.O., večji del pa za novo investicijo, ki zahteva tudi pridobivanje novih znanj, so povedali vodilni. "Drugi finančno in tehnično zahteven projekt je nov talilni sistem v livarni, ki bo povečal njeno rentabilnost in stroškovno prilagodljivost nihanjem naročil ter istočasno izboljšal tudi nekatere okoljske vidike."

V prihodnjem letu bodo z nemške lokacije skupine E.G.O. v Cerčno preselili še proizvodnjo štancanih delov za enoto termoregulatorjev. Kot pojasnjujejo v upravi Ete, gre za zahteven tehnološki proces z visoko dodano vrednostjo, ki ga bodo lahko prevzeli zaradi letos uspešno izvedene optimizacije. Že konec letošnjega leta bodo v Cerčno dokončno prenesli tudi preostanek proizvodnje termoregulatorjev iz Ilirske Bistrice. 🌱

Pred izbiro oblike organiziranosti se je dobro posvetovati s strokovnjakom.

Ste na začetku samostojne poslovne poti?

Nejc Jerman, Rafis d.o.o., Idrija

Veliko uspešnih podjetniških zgodb nastane iz dejavnosti, ki se jim posvečamo v prostem času. K vstopu v svet podjetništva nas včasih še dodatno spodbudijo razmere na prejšnjem delovnem mestu. Tudi vas mika, da bi prostočasno dejavnost spremenili v donosen posel? Se odločate o tem, kakšno obliko organiziranosti bi bilo najbolj smiselno izbrati?

Več podjetnikov se na začetku samostojne poslovne poti odloči za registracijo s.p. Za razliko od ustanovitve družbe z omejeno odgovornostjo pri tem ne potrebujejo minimalnega ustanovnega kapitala, vstop v podjetniški svet pa je na ta način lažji in cenejši. Pri registraciji dejavnosti (s.p.) ne ustanovimo nove pravne osebe, za obveznosti pa odgovarjamo s svojim premoženjem.

Ko podjetniki načrtujejo skupne podvige, je večosebno lastništvo pravne osebe možno samo v družbi z omejeno odgovornostjo. Takšna oblika organiziranosti je zato edina primerna. Pri registraciji dejavnosti (s.p.) je vabljava značilnost ta, da samostojni podjetniki prosto razpolagajo s sredstvi na tekočem računu. Do

nedavnega so morali imeti dva ločena računa, osebnega in poslovnega, zdaj pa imajo lahko le en osebno-poslovni račun. Pri pravni osebi so sredstva last družbe, izplačilo čistega dobička družbe lastniku - fizični osebi pa je obdavčeno po stopnji 25%.

Pravna oseba - družba zaposlenim izplačuje plačo, od česar so odvisni prispevki za zdravstveno in pokojninsko blagajno. Pri s.p. so prispevki določeni z minimalno osnovo, ki po zadnjih podatkih znaša 341,20€. V prvem letu delovanja novoustanovljeni s.p.-ji uveljavljajo olajšavo, zato je višina prispevkov nižja in znaša 235,12€ (podatek za izplačilo novembra 2016). Za primerjavo naj navedemo, da pri bruto plači 1.000€ delodajalec in delojemalec skupaj plačata več kot 350€ prispevkov.

Na koncu poslovnega leta vzame svoj del tudi država, v obliki davka od dohodka pravnih oseb. Ta je pri d.o.o.-jih določen

na 17% od dobička (v letu 2016; v letu 2017 pa bo 19%), pri s.p.-jih pa je v veljavi progresivna dohodninska lestvica z davčnimi razredi.

Za prve podjetniške korake je pogosto najprimernejša dopolnilna dejavnost - »popoldanski s.p.«. Za to obliko organiziranosti so značilni zelo nizki

prispevki - 65€ mesečno. Posameznik je zaposlen drugje.

V zadnjem času je zelo priljubljena in ugodna obdavčitev po normiranih odhodkih. »Normiranci ali pavšalisti« so vključeni v sistem, ki zahteva manj evidence in ima stalno nizko obdavčitev (4% prihodkov), vendar je letni promet omejen, in sicer do 50.000€, oz. izjemoma do 100.000€.

Ko se odločamo o načinu poslovanja, hitro ugotovimo, da enoznačnega odgovora na vprašanje, katera oblika organiziranosti je boljša in ustrežnejša, ni. Zelo koristno je, če se pred odločitvijo posvetujemo s strokovnjakom za računovodsko področje. Pri računovodskem servisu Rafis d.o.o. Idrija (T: 05 37 27 500) bralcem Cerkljanskih novic nudimo brezplačno svetovanje pred ali po registraciji s.p. ali ustanovitvi d.o.o. 🌱

Foto: Gašper Uršič

S termami v novo desetletje

Foto: Bojan Tavčar

V Hotelu Cerčno so ob letošnji 40. obletnici delovanja uredili dolgo pričakovani termalni del hotelske ponudbe. Prenovljeni bazenski del s termalno vodo bo po novem bolj razgiban in dostopnejši mlajšim otrokom in starejšim osebam. Hotelskim gostom bodo nudili sproščanje v turški, finski in zeliščni savni, solni sobi in na tajski masaži. Nove terme bodo dopolnjevale zimsko ponudbo Smučarskega centra

Cerčno, kjer so konec novembra že pognali snežne topove. Po besedah vodje prodaje v Hotelu Cerčno **Uroša Žajdele** si lahko smučarji letos obetajo krajše čakalne vrste pri blagajnah, saj so v sodelovanju z avstrijskimi poslovnimi partnerji vzpostavili nov sistem nadzora in prodaje smučarskih vozovnic. Te bo odslej možno kupovati na daljavo, preko računalnika ali mobilnega telefona.

Letošnja zimska sezona prinaša prenovljeno kulinarčno ponudbo, v Hotelu Cerčno in Alpski perli na smučišču. Kuharska ekipa pod vodstvom **Tomaža Lisjaka** bo smučarjem dnevno ponujala celo veganski meni. Kot pravijo v Hotelu

Cerčno, bodo tako postali prvo vegetarijancem prijazno smučišče v Sloveniji. Izbrana kulinarika bo, ob spremljavi plesne glasbe, zaznamovala tudi tradicionalno silvestrovanje v cerkljanskem hotelu. 🌱

Želimo vam prijetne božične in novoletne praznike, v prihajajočem letu 2017 pa veliko uspehov, zdravja, miru in osebne sreče.

Slika je avtorsko delo našega umetnika Danila Hvala

Ignoriranje je včasih najboljša izbira.

Poznate spletne trole?

Helena Pregelj Tušar

Ste na svetovnem spletu že naleteli na posameznika, ki namerno podžiga prepire, zavaja in vznemirja druge z objavljanjem provokativnih vsebin in vprašanj ali pa z neumestnimi komentarji spreminja tok razprave? Uveljavljen izraz, s katerim označujemo takšnega človeka, je spletni trol.

Zakaj to počnejo?

Intervjuji so pokazali, da ljudi k spletnemu trolanju največkrat ženejo dolgčas, iskanje pozornosti, maščevanje, želja po škodovanju in lastno zadovoljstvo ob tovrstnem početju. Spletni trol uživa ob opazovanju požara, ki ga je zanetil. Raziskava, ki jo je izvedla skupina kanadskih psihologov, je pokazala močno povezavo med spletnim trolanjem ter uživanjem ob poniževanju drugih, asocialnim vedenjem, brezobzirnostjo in zvižčnostjo ter občutkom lastne večvrednosti.

Kako jih prepoznati in se jim zoperstaviti?

Strokovnjak za informacijske tehnologije **mag. Boštjan Tušar**, direktor IT v korporaciji Hidria, pojasnjuje: "Prvo pravilo je, da se z njimi ne zapletamo. Tudi njih kritiziranje v tretji osebi na forumih ne pomaga. Njihov namen je, da se prerekajo z vsakim, za vsako stvar. Poleg nekaj plačanih glasnikov je večina spletnih trollov mladostnikov, z

izkrivljenim občutkom za realni svet. Zatorej – ignorirajte." Je smiselno, da trolanje, če ga opazimo, prijavimo? Mag. Boštjan Tušar odgovarja: "Če ignoriranje ne zaleže in se komentarji trollov vztrajno pojavljajo, obstaja drugi »gumb«: blokirajte. Takšno varovalko imajo, ali bi vsaj

55%

Ljudi odstrani osebo s seznama svojih Facebook prijateljev zaradi žaljivih komentarjev, ki jih je pisala ta oseba. To je daleč najpogostejši razlog za odstranitev določene osebe s seznama prijateljev.

morali imeti vsi znani spletni forumi in socialni portali, od Facebooka, preko Googla, do ostalih forumov, kjer lahko malomumneže prijavimo. Pri tem se lahko zaplete na več načinov. Prvi zaplet je lahko ta, da administrator foruma ali teme ne opravlja

svojega dela, ali pa administratorja v ozadju celo ni. Drugi izziv je ta, da je včasih mejo med sovražnim pisanjem oz. nadlegovanjem in legitimno vsebino težko določiti. Zato mora imeti administrator za odjavo v takih primerih dovolj prijav tudi s strani drugih uporabnikov foruma. Pa četudi administrator

takšnega uporabnika odstrani, lahko ta nadaljuje svoje poslanstvo z drugim profilom. Če zgodba zaide na osebno raven, mogoče celo na izsiljevanje, potvarjanje in škodovanje na osebni ravni, potem je na vrsti skrajni ukrep – prijava policiji, ki skladno z zakonom s pomočjo lastnika spletne strani in omrežnega operaterja ugotovi identiteto uporabnika ter proti njemu ukrepa." 🌱

Mag. Boštjan Tušar

Kako prepoznamo lažni profil na Facebooku?

1. Če je prelepo, da bi bilo res, potem najverjetneje tudi je tako. Mične gospodične ali postavni fantje vas iz ljubelega dolgčasa ne bodo iskali po Facebooku in vas dodajali za prijatelje.
2. Če ima profil objavljenih malo lastnih slik, ali celo eno samo, potem lahko postanemo sumničavi. Enako je z nadpovprečno dobro izpolnjenim (namišljenim) profilom.
3. Sum nam vzbudi tudi veliko število »prijateljev« te osebe. Nekaj tisoč prijateljev je precej nad Facebookovim »prijateljskim povprečjem«, ki je nekaj čez 100 'kompanjonov'.
4. Če imamo čas in se slučajno pogledamo v pogovor z nekom, lahko iz njegovega pisanja ugotovimo, da je na nivoju 10-letnika in ne 30-letnice, za katero se predstavlja. K tej ugotovitvi lahko pripomorejo tudi klišejsko »všečkanje« čevljev, ličil, romantičnih oddaj, ki naj bi bilo značilno za ženski spol.
5. Izmišljeni profili po navadi ne komentirajo veliko in nimajo objav na zidu, saj je njihov namen izključno pridobivanje mase resničnih uporabnikov, ki jih lahko kasneje, ko svoj zasebni profil spremenijo v komercialnega, npr. zasipajo z reklamno vsebino.
6. Če smo še vedno v dvomih, ali je profil resničen ali ne, nam lahko pomaga preverba pristnosti slike profila. Shranimo jo na svoj disk in jo poskusimo prenesti v Google slike (images.google.com). Če nam po prenosu Google pokaže enake slike v svoji bazi na drugih spletnih naslovih, pomeni, da je bila slika profila že prej pridobljena in prenesena z Googla na Facebook.

Izobraževanja

Izobraževanja organizira ICRA d.o.o. Idrija, s finančno pomočjo Občine Logatec, Občine Idrija in Občine Cerkno. Vsa izobraževanja so za udeležence brezplačna. Obvezne so predhodne prijave (T: 05 37 43 914), ki jih sprejemajo do zasedbe prostih mest.

Neposredna prodaja in dopolnilne dejavnosti na kmetiji

Izvedba usposabljanja iz sistema HACCP za nosilce živilskih dejavnosti

Učilnica ICRUM; Mestni trg 2, Idrija; sredo, 18. januar, ob 16.00

Na predavanje vabijo nosilce živilskih dejavnosti, ki v okviru izvajanja dejavnosti potrebujejo znanja iz HACCP za odgovorne osebe. Predavanje sodi v sklop rednih obnovitvenih izobraževanj in ga bo izvedel Nacionalni laboratorij za zdravje, okolje in hrano. Slušatelji bodo prejeli gradivo o usposabljanju in potrdilo o udeležbi.

Z embalažo ali brez?

Učilnica ICRUM; Mestni trg 2, Idrija; torek, 28. februar, ob 17.00

Osveščeni potrošniki vse pogosteje pričakujejo, da bo embalaža ekološka in bo čim manj obremenjevala okolje. Predavanje je namenjeno lokalnim ponudnikom, ki prodajajo na tržnici, v okviru prireditve, skratka vsem, ki neposredno prodajajo svoje proizvode. Izvedlo ga bo Društvo Ekologi brez meja, ki ima s projekti, vezanimi na odpadke, že veliko znanja in izkušenj.

Računalniška izobraževanja

Izobraževanja organizira ICRA d.o.o. Idrija.

Računalniška pismenost za odrasle (javno veljavni program)

Vsebine: osnovno računalniško usposabljanje, osnove OS Windows, uporaba interneta, uporaba elektronske pošte, izdelava in oblikovanje besedil, druge vsebine po želji udeležencev.

Trajanje: 60 ur / Pričetek: v torek, 17. 1. 2017, ob 16.30 / Tečaj vodi: Tadej Rupnik / Število udeležencev: 12.

Računalniško in digitalno usposabljanje

Vsebine: spoznavanje programa Excel za obdelavo podatkov in vodenje financ.

Trajanje: 50 ur / Pričetek: v četrtek, 19. 1. 2017, ob 16.30 / Tečaj vodi: Tadej Rupnik / Število udeležencev: 12. Brezplačni tečaji so namenjeni zaposlenim odraslim. Prednost pri vpisu imajo starejši od 45 let. Posameznike in podjetja vabijo, da jih za več informacij in prijavo v programe kontaktirajo na T: 05 37 43 913 ali E: izobrazevanje@icra.si. Prijave zbirajo do zasedbe prostih mest. Z izvajanjem bodo pričeli, ko se skupina napolni. Tečaji potekajo v učilnici ICRUM, Mestni trg 2, Idrija.

Računalniški tečaj za upokoence

Vsebine: osnove dela z računalnikom, delo v internetu, iskanje podatkov, elektronsko komuniciranje (e-pošta, IM), urejevalnik besedil, preglednice, pametni telefoni in računalnik.

Trajanje: 30 ur (10 srečanj) / Pričetek: v četrtek, 19. 1. 2017, od 9.00 do 12.00 / Tečaj izvaja in vodi: VITUS Tadej Rupnik s.p. / Število udeležencev: 10-13 / Lokacija: Učilnica ICRUM na ICRA, Mestni trg 2, Idrija. Cena: 54,00€ oz. v treh obrokih po 18,00€. Prijavite se lahko na T: 05 37 43 913 ali E: izobrazevanje@icra.si. 🌱

Vas Ravne pri Cerknem

Ležeči velikan s stopaloma v Idrijci

Matevž Rijavec

V desetih številkah Cerkljanskih novic smo se podali v domala vse vasi in zaselke Cerkljanske. Tokrat predstavljamo Ravne pri Cerknem, ki ležijo v samem središču Cerkljanske.

Viktor Prezelj, avtor vseh zgodovinskih podatkov, ki jih navajamo v tem prispevku, je v knjigi *Moje Ravne območje* opisal s prispodobno ležečega velikana: »Noge ima rahlo raztegnjene, v kolenu upognjene pod kotom 50°, stopali namaka v reki Idrijci: levo na Želinu, desno na Reki. Nogi loči majhna dolinica, ki se začne na nekako 400 metrih nadmorske višine, na pol poti med Reko in Želinom. [...] Ta dolinica deli ti dve nogi vse do podnožja Osredka, ki nam bo služil kot trebušni greben. Levi bok ležečega moža bi

“Noge ima rahlo raztegnjene, v kolenu upognjene pod kotom 50°, stopali namaka v reki Idrijci: levo na Želinu, desno na Reki,” kot ležečega velikana opisuje Ravne pri Cerknem Viktor Prezelj.

bil Mali Kovk, desni pa Leče. Od Osredka se teren rahlo vzpenja proti Velikemu Kovku, ki nam predstavlja glavo našega moža. Levo nadlakt, stegnjeno proti Cerknemu, predstavlja Ključ, od tu pa roko čez Medvejk proti Cerknici. Desno roko pa mož moli proti Orehovski grapi. To roko predstavlja Radamažna in greben proti Kranjcu.«

Peš skozi Čelo, z Želina ali Reke

Bregovi tega »velikana« so po pobočjih večinoma poraščeni, medtem ko so ravninski deli, po katerih je vas tudi dobila ime, obdelani. Vas danes šteje nekaj več kot 160 prebivalcev, ki po večini živijo v dveh strnjenih naseljih: Gorenjih in Dolenjih Ravnah. Najvišji vrh je z 839 metri nadmorske višine Velik Kovk.

Z avtomobilom je dostop do vasi mogoč iz Zakriža. V Ravne pa vodijo tudi številne pešpoti, ki so vedno bolj priljubljene med oddiha željnimi domačini in turisti. Tako se lahko v Ravne iz Cerknega povzpemo skozi Čelo, nič manj mikavni pa nista poti z Želina in Orehovske grape. Bolj zaraščeni, a kljub temu prehodni in vidni stezi, v Ravne vodita tudi z Reke.

Zora s skoraj stoletno tradicijo

Družabno dogajanje se večinoma odvija v kulturnem domu Ravne, ki so ga prizadevni domačini zgradili v sedemdesetih letih prejšnjega stoletja. V njem domuje tudi Kulturno-umetniško društvo Zora Ravne, ki je bilo ustanovljeno že leta 1921, kot Slovensko prosvetno društvo Zora. V okviru

Vas Ravne pri Cerknem v svojem podzemlju skriva bogato okrasje iz snežno belih aragonitnih kristalnih prevlek, oblikovanih v iglice in čudovite ježke.

tedanjega društva je delovala društvena knjižnica, uprizarjali so tudi dramska dela. Prva je bila 18. junija 1922 uprizorjena veseloigra *Tri sestre*.

Društvo je bilo zaradi pritiska fašističnih oblasti leta 1927 ukinjeno, razmah pa je doživelo po ponovni ustanovitvi leta 1946. Izjemna dramska sekcija je tako v prihodnjih desetletjih uprizorila vrsto iger, med njimi: *Kralja na Betajnovi*, mladinsko igro *Oliver Twist*, ljudsko Dekle iz Trente.

Tradicija in alternativa

Danes KUD Zora Ravne organizira nekaj večjih prireditev na leto. Sekcija Ravnanskih Podokničark je jeseni pripravila že 10. tradicionalno prireditev *Pozdrav jeseni*. Podokničarke so na prireditvi poleg domačega igralskega in glasbenega potenciala gostile tudi številne znane slovenske ustvarjalce.

Tradicionalen je tudi festival alternativne glasbe *Rad bi bil normalen festival*, ki gosti najboljše glasbene skupine te zvrsti iz Slovenije in tujine. Seveda ne gre pozabiti na velikonočno zabavo, ki jo poznajo po vsej Sloveniji.

Šestdeset let gasilstva

Vaščani se poleg dejavnosti v okviru KUD Zora družijo tudi v Prostovoljnem gasilskem društvu Ravne, ki je letos praznovalo 60. obletnico delovanja. Društvo se je ob tej priložnosti odločilo za obnovo in povečanje gasilskega doma.

Domiselno do samostojne župnije

Leta 1650 je bila v Ravnah pri Cerknem zgrajena vaška cerkev Sv. Urha, ki je bila temeljito prenovljena med letoma 1906

in 1908. Anekdota pravi, da je bila župnija za samostojno razglašena po zaslugi domiselnega domačina, ki je komisijo namesto po bližji poti skozi Čelo peljal po daljši skozi Zakriž in s tem dokazal potrebno oddaljenost v kilometrih.

V vasi je dolga leta služboval župnik **Ivan Mozetič**, ki se je po upokojitvi vrnil v

vas, si tu zgradil dom in je zdaj v Ravnah tudi pokopan. Znan je bil kot izjemen poznavalec zelišč, s katerimi je zdravil ljudi od blizu in daleč. Med drugimi je bil njegov učenec pater **Simon Ašič**.

V Ravnah je kot vojni begunec leta 1915

nekaj časa živel tudi goriški nadškof **Frančišek B. Sedej**, ki je od tu vodil goriško nadškofijo. Cerkev Sv. Urha je tudi del znamenitega pentagrama okoliških cerkva, o katerem je pisal **Ivan Mohorič**.

Podzemne lepote

Vas je bila do nekaj let nazaj zagotovo najbolj poznana po Ravenski jami. Njena posebnost je bogato okrasje iz snežno belih aragonitnih kristalnih prevlek, oblikovanih v različne iglice. Najlepši so skupki iglic v obliki ježkov. Jamo je domačin po naključju odkril leta 1832, vendar je, prepričan, da je odkritje krivo za točo v naslednjih letih, vhod vanjo kmalu zazidal.

Anekdota pravi, da je bila župnija za samostojno razglašena po zaslugi domiselnega domačina, ki je komisijo namesto po bližji poti skozi Čelo peljal po daljši skozi Zakriž in s tem dokazal potrebno oddaljenost v kilometrih.

Foto: Gašper Uršič

Na začetku 20. stoletja so jamo raziskovali cerkljanski planinci, v času med obema vojnama pa italijanski speleologi. Naključni obiskovalci so povzročili veliko škode na jamskem okrasju, zato so se po letu 1956 sprva odločili, da bo odprta le za strokovno javnost. Vseeno je 352 metrov dolg splet rovov v treh nivojih v kasnejših letih postal velika turistična znamenitost.

Žal je Ravenska jama že nekaj let zaprta za obiskovalce in je zato že dodobra spolzela v pozabo. O pestrosti ravnanskega podzemlja priča tudi odkritje nove jame leta 2005, za katero jamarji domnevajo, da je povezana s staro. V njej so odkrili še nedotaknjene aragonitne ježke. Tudi v to jamo vstop še ni mogoč. 🌿

Iz dobe naših prednikov

mag. Sandro Oblak

V rubriki “Iz dobe naših prednikov” predstavljamo zanimive podatke iz zgodovine občine Cerkno.

Foto: fototeka Cerkljanskega muzeja

Faksimile Tolminskega urbarja, ki ga je v Cerkljanskem muzeju mogoče videti na stalni razstavi Cerkljanska skozi stoletja.

Ste vedeli, da:

- so konec 6. stoletja po Kr. preko Poljanske doline na današnje Cerkljansko prodrli Slovani in ga poselili?
- so v Tolminskem urbarju, ki je nastal leta 1377, omenjene že vse današnje vasi, razen Straže, ki je nastala kasneje?
- je bil leta 1741 v Novakih rojen znani kamnosek Kašper (Gašper) Peternelj?
- se je 2. julija 1844 ob gradnji novega mostu čez Cerknico v Laznici pripetila huda nesreča? Že skoraj zgrajeni most se je namreč podrl. V nesreči je umrlo osem delavcev, med njimi tudi delovodja Josip Kafou.

Preko Kuvajta in Dubaja v rojstno Cerkno

Milan Brun

Nekoč, pred davnimi leti... Tako se pričnejo pravlјice... pa saj to je pravlјica!

Ko sem kot otrok zrl skozi podstrešno okno na veličasten vaški zvonik, sem si želel, da bi poletel v svet. Na skrivaj sem med poletnimi počitnicami napisal kratko pripoved. Po nekaj tednih je „uače“ - Jože Svetičič prinesel časopis in vsem v hiši povedal, da so objavili moj članek. Malo mi je bilo nerodno. Verjetno zaradi vsebine. Kot najstnik, ki se je iz “oddaljenega” Dornberka do Cerknega vozil na počitnice cel ljubi dan, če ni vskočil dobri stric Jože z fičkom, sem razmišljal, kako zakoten je ta kraj. Celo urednica, ki je pripoved ocenila, se je obregnila in povedala, da je povsod prostor za optimizem.

Foto: Bojan Tavčar

Milan Brun

Razposajena otroška leta sem z bratom, sestro in sestričnami ter bratranci, zimo za zimo in poletje za poletjem, preživiljal v Strani, v hiši št. 175. Kar nekaj gob smo nabrali poleti. Posušili smo jih in prodali v zadrugi, ki je bila tam, kjer danes domuje pošta. Seveda je bilo kopanje na Želinu prvo in najvažnejše. Kdaj pa kdaj smo skočili tudi v domačo cerkev, kamor nas je

Foto: Bojan Tavčar

Obnovljena hiša v Cerknem

rada popeljala starejša sestra Viktorija. Pozimi se spomnim mraza v sobah in veliko snega. Ko ga je bilo zelo veliko, se je cela vas zbrala in se napotila s sanmi visoko, do prve “rajde”. Ob jasnih nočeh, so se potem vsi, tudi naše mame, odsanakali proti vasi. V hiši so nas čakale topla kuhinja, peč in mrzle sobe. Zjutraj so bila okna porisana z ledenimi čipkami čudovitih oblik.

Po srednji šoli sem na mariborskem VEKŠ-u nabiral znanje za bodoče izzive. Tudi tu se je našel kak Cerkljan in celo moj brat in bratranec. Vsi smo se uspešno pretolkli do diplom.

Potem pa sem že zelo kmalu šel ostalemu svetu naproti. Z družino smo se odpravili v Kuvajt. Prva izbira je bil Bejrut, pa ni bilo konca vojne. Tako smo v takratnem podjetju VOZILA GORICA morali poiskati novo poslovno lokacijo. Dodobra sem spoznal Arabski svet. Irak je bil blizu, tudi Jordanija, Saudska Arabija, Arabski Emirati, Jemen...

Kmalu se je začela ena od vojn med Irakom in Iranom in nam dodobra oklestila posel. Začeli smo se spogledovati z Arabskimi Emirati, Dubajem. Tu smo odprli podružnico, ki je postala aktivna, ko je Sadam 2. avgusta 1990 vkorakal v Kuvajt. “Svojo” južno provinco je spet priključil velikemu Iraku.

Drugo obdobje mojega službovanja se je začelo, ko sem prestopil v Podjetje SAF, s sedežem blizu Frankfurta. Nadaljeval sem delo na

istih trgih Arabskega polotoka in dodal še Iran, nekaj afriških držav, Indijo in dežele Daljnega Vzhoda.

Kar nekaj zračnih milj se je nabralo v teh letih. Veliko ur v zraku in na letališčih. Pa kaj bi to. Vedno znova sem imel pred sabo pogled iz podstrešne sobe na vaški zvonik in Porezen. Nekoč sem narisal slikice, ki so prikazovale podrobnosti tega pogleda. “Uače” je rekel, da jih bo dal natisniti, da bodo kot razglednice. Pa so se zgubile. Nista pa se zgubila spomin in želja, da te slike ostanejo žive tudi vsem mojim dragim. Tako sem pred leti začel z obnovo hiše, na sedaj Močnikovi 13. Hiša je že skoraj povsem obnovljena, pa vendar je obdržala večino stare podobe. Vsaj tak je bil namen. Zaplete pri gradnji smo vse do sedaj kar miroljubno reševali. Spet je zagorelo v krušni peči in „špargetu“ v kuhinji. Na njej žal ne sedita Terezje in uače Juže, zato pa po njej skačejo moji vnuki. Pravlјice pripovedujemo otrokom zvečer, da lažje zaspijo. Tokratna pripoved pa naj gre v svet sredi belega dne.

Dober dan, Cerkno! 🌿

Kmetija Na Hmenic’ v Otaležu

Znamo ceniti, kar imamo

Helena Pregelj Tušar

Kmetija Na Hmenic’ ima najlepši razgled, kar si ga človek lahko zamisli. S strmega brega tik pod Bevkovim vrhom se na eni strani ozira proti Krnu, Matajurju in italijanskim Dolomitom, na drugi vse tja do Snežnika. Visoko nad strugo Idrijce živijo Podobnikovi, ki se ukvarjajo z ovčerejo. Njihova čreda, največja na Cerkljanskem in ena večjih v Sloveniji, šteje tristo ovac.

Kmetijo od Pirhove luknje, kjer s Keltike zavijemo proti Otaležu, loči sedem kilometrov ceste in preko petsto metrov višinske razlike. Vijugasta pot,

ki mestoma vodi naravnost v nebo, je na koncu poplačana z gostoljubjem Podobnikovih, čudovitimi vršaci do koder seže oko, in beketanjem drobnice v hlevih. Podobnikovim je ta prizor nekaj vsakdanjega. Kdor tako velike črede ne vidi pogosto, pa kar težko odmakne pogled z volnenih štirinožk, ki radovedno zrejo iz staje. Lepe so. Anica Podobnik, ki se je na Hmenic’ rodila in si tu ustvarila družino, ovce opiše kot skromne, krotke živali.

Primerne za strme pašnike
V kuhinji Podobnikovih, nad mizo, visi gobelin z motivom pastirja z ovcami. Anica pove, da je bil pri hiši prej kot prve ovce. Sprva so se tu ukvarjali z govedorejo, kot večina okoliških kmetij. Aničin oče je imel že sredi šestdesetih let čredo zelo dobrih krav molznic. Potem je število živali zmanjšal, se poleg kmetovanja nekaj let ukvarjal z avtoprevozništvom in se nato znova vrnil k reji goveda. Prve ovce so na Hmenico pripeljali pred tridesetimi leti, da bi na strmih pobočjih popasle tisto, česar krave niso mogle.

“Izkazalo se je, da so ovce za našo kmetijo zaradi strmih pašnikov zelo primerne, saj za razliko od krav ne poškodujejo terena. Tudi dohodek prinašajo. Leta 1996 smo tako prenehali z oddajanjem kravjega mleka, trop drobnice je takrat štel kar štiristo ovac,” pripoveduje Anica Podobnik.

Ovčerejo so začeli z drobnico mesne pasme, s solčavkami. Pred petimi leti so polovico tropa zamenjali z ovcami mlečne, oplemenjene bovške pasme.

Izdelki iz ovčjega mleka vse bolj zaželeni
Ovčje mleko Podobnikovi oddajajo na kmetijo Pustotnik iz Gorenje vasi, kjer ga predelajo v sveže mlečne izdelke in zorjene sire. “Možnosti prodaje se zadnja leta lepo odpirajo. Vse, kar je domače, tudi ovčje, pridobiva na veljavi,” pravi Anica Podobnik. V prihodnosti se bodo morda sami posvetili predelavi mleka. Dobro je imeti načrte, da ne obstaneš na mestu, poudarja

naravnega materiala, izdelujejo ležišča, vzglavnike in posteljnino. Na Hmenici volne ne predelujejo, saj bi pranje terjalo preveč časa in vode, ki je na strminah pod Bevkovim vrhom ni na pretek.

Homenica ali hmeljnica?
O kmetiji na Hmenic’ pričajo že najstarejši, več kot tristo let stari zapisi iz župnijskega arhiva. Omenjajo jo kot del zaselka Vrh, kamor sta spadali še domačiji pri Slabetu in Bevku. Anica Podobnik pravi, da obstajata

sogovornica, tudi sama ljubiteljica ovčjega mleka: “Ovčje mleko je dobro. Enkrat več beljakovin in maščob ima kot kravje. Maščobe v ovčjem mleku so tudi drugače razpršene in zato lažje prebavljive.”

Ko je na mizi najboljše
Ovčje meso Podobnikovi večinoma oddajajo v Kmetijsko gozdarsko zadrugo v Idriji, Loško zadrugo v Škofjo Loko in na turistične kmetije, vse do Bele krajine. Jagnjetina in ovčetina postajata iz leta v leto bolj priljubljeni, tudi na krožnikih najboljših slovenskih restavracij. Še nedavno ni bilo tako, kar potrdi tudi Anica Podobnik: “Pred nekaj leti smo meso zelo težko prodali. Prav zato smo se odločili, da pol tropa zamenjamo z mlečno pasmo. Zdaj je povpraševanja po mesu drobnice veliko več.”

Takrat, ko je na mizi najboljše, ob praznikih, po ovčjem mesu pogosto zadiši tudi pri Podobnikovih. Anica včasih speče rolado iz rebrc ali flama. Najbolj po njihovem okusu je jagnjetina z ražnja, pozimi pa pečena v pečici na drva.

Volna greje postelje
Volno, ki jo strižejo dvakrat letno, prodajo podjetju Slovenska postelja iz Kranja. Tam iz tega odličnega, a še premalo izkoriščenega

dve možni razlagi izvora imena. Prva je povezana z besedo holm, grič; od tu: ‘homenica’. Po drugi naj bi ime izhajalo iz besede ‘hmeljnica’, kar se ji zdi bolj verjetno, saj je blizu hiše več rastišč divjega hmelja.

Na domačiji je najprej gospodarila družina Kacinovih, nato več kot 170 let Peterneljeva,

Kmetija na Hmenic’

leži
870 metrov nad morjem
vzreja
300 ovc
pridela
38.000 litrov ovčjega mleka letno
ostriže
500 kg ovčje volne letno

Nives, Jure, Anica in Danilo Podobnik

od Aničine poroke z Danilom z bližnjega Cerkljanskega Vrha so tu Podobnikovi.

Iz zapisov je razvidno, da so bila med letoma 1880 in 1900 na kmetiji leta debelih krav. Dokupili so grunt, zgradili nov hlev, tudi stara kapelica, ki so jo pred desetletjem

so Nemci požgali vsa poslopja: hišo, hlev, kozolec, vse. Stara mama, Hmeniška Katrca, ki so jo vsi poznali, je pokopala dva moža in dva sinova," pripoveduje Anica: "Zdaj znamo ceniti, kar imamo. Ne pritožujemo se in ne jamramo. Na splošno mislim, da je jamranja preveč. Vsak bi rad imel več

Iz ovčjega mleka so izdelani mnogi priljubljeni izdelki, med njimi grški jogurt, grški sir feta, italijanski pecorino, francoski roquefort. Da imamo kakovostne izdelke iz ovčjega mleka tudi v Sloveniji, dokazuje srebrno priznanje, ki ga je na velikem mednarodnem ocenjevanju World Cheese Awards novembra letos v Španiji osvojil Pustotnikov sir Kozovč, izdelan iz mešanice kozjega in ovčjega mleka, tudi tistega s kmetije Na Hmenic'.

Sir Kozovč, izdelan tudi iz ovčjega mleka s Hmenice

nadomestili z novo, je bila postavljena v tistem času. Sled pa se je izgubila in tako danes ni znano, kaj je domačiji takrat prineslo dodatne dohodke.

"Kmetija je šla tudi skozi mnoge težke preizkušnje. Med drugo svetovno vojno

denarja in ga več porabil. Seveda, vsi smo takšni. Ampak nekaj je vredno tudi to, da si zdrav in lahko delaš."

Še enkrat bi se odločila enako

"Zelo moraš biti delaven. Poleg tega potrebuješ še malo poguma in malo sreče. Pa gre," z iskreno vedrino pove Anica. Ponosna je, da je sin Jure letos zaključil študij na biotehnični fakulteti in je tik pred zagovorom magistrske naloge, hčerka Nives, ki je študirala gradbeništvo in ekonomijo, pa bo vsak hip diplomirala. "Če je Bog pravičen, bodo mladi delali za nami, so rekli včasih," smeje pove Anica, ko jo vprašam, če kdo od otrok razmišlja, da bi nadaljeval s kmetovanjem.

Sin Jure se je odločil, da ostane Na Hmenic'.

Danes na kmetiji delajo vsi štirje. Njihov delavnik se navadno začne ob pol šestih, z jutranjo molžo, ki ji kasneje sledi še večerna. Kljub temu, da delo poteka strojno, za molžo tako velike črede potrebujejo kar dve do tri ure dnevno. Med koncem aprila in začetkom novembra so ovce na paši. Polovico tropa morajo zaradi molže dvakrat dnevno gnati v hlev in nazaj na pašnik. Poleti imajo delo še s košnjo in v gozdu. Pozimi, ko so ovce ves čas v hlevu, je dela še več, pravijo. Trenutno so zaposleni z gradnjo nove strojne lope.

Molža na Hmenici v celoti poteka strojno, a pri tako veliki čredi Podobnikovi zanjo vseeno potrebujejo kar dve do tri ure dnevno.

toliko, kot imamo ljudje danes. Pa nismo bili nikoli lačni, daleč od tega. Ampak v primerjavi s tistimi časi nam gre zdaj res dobro."

Tudi v jaslicah, seveda!

Ko beseda nanese na bližajoče praznike, se spomnim na žive jaslice, ki so zadnja leta v Sloveniji tako priljubljene. Podobnikovi jih imajo na nek način ves čas, si mislim.

"Za božič v hiši postavite jaslice?" vprašam.

"Ja seveda, kako pa!" kot iz topa izstrelji Anica.

"Koliko ovc imate pa tam?"

Anica se glasno nasmeje: "Joj, tam pa niso preštete! Manj jih je kot v hlevu! Pa eno dobro lastnost imajo: čisto pri miru so in čisto tiho. Prav nobenega dela ni z njimi!" 🌱

Iz volne ovac s Hmenice v Kranju izdelujejo ležišča in posteljnino. Da se na odličnem naravnem materialu zares dobro spi, dokazuje tudi iznajdljivi muc s Podobnikove kmetije.

Metka Prezelj iz volne ustvarila pravo mojstrovino

Iz ovčje volne so nekaj stare mame pletle predvsem tople puloverje in nogavice. Danes mehak in prijeten material navdihuje mnoge mojstre in spodbuja njihovo ustvarjalnost.

Metka Prezelj iz Raven pri Cerknem je izvirno stvaritev, jaslice iz polstene volne, ustvarila za letošnje razstavo jaslic v Idriji. Marijo in Jožefa z Jezuškom, pastirje, Svete tri kralje in živali ob hlevčku je v prostem času izdelovala vse od oktobra. Volno za izdelavo puhastih ovčk, ki so prava pomanjšana kopija živih, je našla na domačem pragu, v Zakrižu, kjer drobnico vzreja njen svak. Kamelo, ki spremlja modre z Vzhoda, pa je Metka izdelala iz prave kamelje dlake, ki jo je kupila preko spleta. Na odprtju razstave, v nedeljo, 11. decembra, v kripti cerkve svete Barbare v Idriji, so si obiskovalci Metkine mojstrsko izdelane jaslice ogledali z velikim navdušenjem in občudovanjem. (Helena Pregelj Tušar) 🌱

V objemu valčkov

Bliža se praznični čas, v katerem vsako leto najde mesto tudi novoletni koncert Društva godbenikov Cerkno. Letos pripravljajo poseben gala novoletni koncert, na katerem bodo zazvene melodije, ki jih preigravajo tudi dunajski filharmoniki. V objem valčkov vas bosta popeljala nesmrtna velikana v glasbi: **Slavko Avsenik** in **Johann Strauss**. Oba vedno znova navdušujeta množice. V soju decembrskih luči bodo godbeniki pripravili koncertno poslastico, ki se bo z malimi presenečenji dotaknila vseh vaših čutov.

Foto: Bojan Tavčar

Sreča in zadovoljstvo zažarita šele, ko ju lahko delimo z drugimi, zato vas cerkljanski godbeniki vabijo, da se jim ponovno pridružite in si tako polepšate praznične dni. (Robert Kuralt) 🌟

Zlata piščal

Z 'zlato piščaljo', ki jo podeljujejo Cerkljanske novice, izrekamo priznanje ljudem, ki s svojim delom, energijo, dobro voljo in vztrajnostjo prispevajo k boljšemu in bogatejšemu življenju na Cerkljanskem.

Zlato piščal tokrat podeljujemo:

Adrijani Mavri in **Alenki Bogataj** za pobudo in organizacijo Pravljične praznične dežele v Cerknem, ki bo letos in prihodnja leta ob koncu decembra razveselila otroke in starše.

Za celostno ureditev šolskega kompleksa

Župan **Jurij Kavčič** je 27. oktobra sklical prvo posvetovalno sejo na temo celostnega razvoja šolskega kompleksa. Zbrani so tako naredili prve skupne korake k oblikovanju celostne strategije, ki bo uredila varen dostop do šole, prenovo vrtca in ureditev

večnamenske dvorane. V razpravi so poleg župana in ravnatelja šole **mag. Milana Koželja** sodelovali predstavniki občine, krajevne skupnosti in osnovne šole ter arhitekta **Primož Pavšič** in **Katja Martinčič**.

Izgradnja nizkoenergijskega vrtca s krožnim prometom je bila sicer pred leti že načrtovana, a konec leta 2010 z odločitvijo tedanjih občinskih svetnikov zaustavljena, čeprav je bilo za projekt že pridobljeno gradbeno dovoljenje. Na letošnjem posvetu so zbrani pretehtali štiri različne rešitve in izločili dve, ki jih bosta arhitekta razvila in predstavila na naslednjem srečanju posvetovalnega telesa, po novem letu. (OC) 🌟

Navdušujejo za človekoljubne poklice

V Zdravstvenem domu Idrija se že več let trudijo približati zdravstvene poklice učencem in učenkam, ki zaključujejo osnovno šolo. V začetku oktobra so na obisk povabili učenke 9. razreda Osnovne šole Cerkno. Učenke je sprejela glavna medicinska sestra **Magda Gnezda**, ki jim je podrobneje predstavila potek šolanja v poklicih zdravstvene nege. Poudarila je, da pri predstavljenem poklicu ne gre brez empatije in želje po pomoči

sočloveku. Kot je še povedala na srečanju z osnovnošolkami, poklici v zdravstvu, tudi zaradi napornih urnikov, zahtevajo izjemno predanost delu, pa tudi stalno izobraževanje. Učenke so si ob obisku Zdravstvenega doma ogledale, kako poteka delo v fizioterapiji, RTG kabinetu in reševalni službi. (Maja F. Trpin) 🌟

Evidentirane kot nosilke nesnovne dediščine

Šolsko leto je že v polnem zagonu in tudi članice Klekljarskega društva Marjetica so navile klekljane. Letos klekljajo po papirjih

Irme Pervanja, risarke vzorcev iz Idrije. Ob slovenskem kulturnem prazniku se bodo s svojimi čipkami predstavile v Bevkovi knjižnici v Cerknem.

Glede na njihovo dosedanje delo jim je Ministrstvo za kulturo na pobudo Mestnega muzeja Idrija izdalo Sklep o evidentiranju društva kot nosilca enote nesnovne dediščine. V društvu načrtujejo tudi srečanje z otroki iz vrtca, da bi tako svoje znanje prenašale na najmlajše. (Majda Albreht) 🌟

Na prvi tekmi sezone slavili zmago

Košarkarski klub Cerkno sodeluje v interni ligi košarkarskih šol U13, v kateri sodelujejo še ekipe iz osnovnih šol Gorenja vas in Žiri. Vsaka ekipa odigra šest tekem, tri doma in tri v gosteh. Prva tekma Košarkarskega

kluba Cerkno je bila odigrana 3. novembra letos v Cerknem, med ekipama KK Cerkno in ekipo KK Žiri. Rezultat je bil 46:40 za domače.

Druga tekma je bila odigrana 15. novembra v Gorenji vasi, med ekipama KK Gorenja vas in KK Cerkno. Rezultat je bil 55:32 za ekipo iz Gorenje vasi. (Jože Lipužič) 🌟

Aerobika in pilates

V Športnem društvu Neptun tudi v prazničnem decembru ne počivajo. Vsak torek med 18.30 in 19.00 v mali telovadnici Osnovne šole Cerkno poteka aerobika, med 19. in 20. uro pa pilates. Kot nam je povedala vaditeljica **Vesna Obid**, so v obeh skupinah dobrodošli novi člani, tudi tisti, ki bi želeli vaditi le občasno, npr. enkrat mesečno. Kakšne so starostne omejitve? Sprejemajo vse, od 7. do 99. leta starosti. Za več informacij lahko pokličete na tel. št.: 031 327 125. (CN) 🌟

Slika otrok iz Cerknega potovala v vesolje

V Bevkovi knjižnici Cerkno so z najmlajšimi bralci tudi letos obeležili praznik slovenskih splošnih knjižnic. Namesto redne ure pravljic so v goste povabili gledališče. Tokrat je nastopilo Miškino gledališče KU-KUC s predstavo Vsi otroci sveta. Predstava govori o vesoljčku, ki obišče naš planet in tu najde nekaj najlepšega, nekaj, česar

njegove vesoljske očke še niso videle: toliko različnih otrok! Navdušen je, da tu živijo otroci različnih ras, ki pojejo pesmi v različnih jezikih, saj so na njegovem planetu

vsi enaki. Vesoljček je na predstavi posnel sliko novih prijateljev iz Cerknega in odšel v vesolje poročat o najbolj zabavnem planetu v galaksiji.

Predstavo si je v torek, 22. novembra 2016, v Bevkovi knjižnici Cerkno ogledalo približno 40 otrok. (Tina Močnik) 🌱

KOLEDAR DOGODKOV

Cmakov štant

Galerija Križišče (C.M.A.K.), Cerkno
19. - 23. december

Odprtje rokodelske razstave članov društva DRIKLC Cerkno

Cerkljanski muzej, Cerkno
Razstava bo odprta do 8. januarja 2017.

Predavanje o potencialih plitve geotermalne energije v občini Cerkno: Kaj geologi iščejo v Cerknem?

Salon Hotela Cerkno
Četrtek, 22. december ob 17.00

21. obletnica bara Pr' Gabrijelu: Straight Mickey And The Boyz (SRB) in Carnaval (SLO)

Bar Gabrijel, Cerkno
Petek, 23. december ob 21.00

Praznična tržnica

Pred Hotelom Cerkno
Sobota, 24. december od 8.00 - 12.00

Gala novoletni koncert Društva godbenikov Cerkno

Osnovna šola Cerkno
Nedelja, 25. december ob 19.00 in
ponedeljek, 26. december ob 19.00

Predavanje o žganjekuhi

Osnovna šola Cerkno
Sreda, 28. december ob 15.30

Praznična pravljica dežela Cerkno (program za otroke, bazar in tržnica)

Pred Hotelom Cerkno
Torek, 27. december od 16.00 do 19.00
Sreda, 28. december od 16.00 do 19.00
Četrtek, 29. december od 16.00 do 19.00

22. festival Keltika: Igor Lumpert »Nevidna mesta« (SLO, ŠVI, JPN, ZDA)

Bar Gabrijel, Cerkno
Sobota, 4. februar ob 21.00

22. festival Keltika: ELDA Trio (SWE, SLO, BRA)

Bar Gabrijel, Cerkno
Petek, 10. februar ob 21.00

Zabeleženo v letu 2016

„Pravica vsakogar od nas je povedati svoje mnenje in se boriti za to, kar nam pripada. Hkrati pa je nujna dolžnost vsakogar od nas spoštovati mnenje in meje drugega ter njegovo pravico do življenja v miru. Naša skupna odgovornost je soustvarjati mir, ki je temelj za vse, kar želimo v naši dolini ustvariti v prihodnosti.“

Jurij Kavčič,
župan Občine Cerkno

„V Cerkno me morda še bolj kot glasbeno druženje vlečejo odnosi z godbeniki, njihova iskrenost, pripravljenost, da stopimo skupaj za isto stvar, si pomagamo.“

Andrej Zupan, dirigent Društva godbenikov Cerkno

„Pisan travnik je najlepši turistični produkt.“

Dr. Jože Bavcon,
vodja Botaničnega vrta
Univerze v Ljubljani

„Odnosa do turistov se ne naučiš v šoli, pač pa pri delu. Gostom je všeč, če se zvečer skupaj z njimi usedemo za mizo in pogovarjamo o čisto vsakdanjih stvareh.“

Jernej Brus,
gospodar Turistične kmetije Želinc

„Rada se smejem. Ne maram pa, da me kdo ustavi in reče: veš, tista je taka in taka. Saj sem tudi jaz taka in taka. Takšno govorjenje je nepotrebno zaposlovanje možganov.“

Jožefa Peternej,
pletilja

„Zdrav odnos do hrane je, če poješ, karkoli pride mimo, takrat ko si lačen. Vidim, da je ljudem najtežje spremeniti prehrano. Vse drugo bi spremenili, le prehrane ne.“

Dario Cortese,
avtor številnih knjig o prehrani

„Prihodnost slovenskega jezika ni odvisna od kvot slovenske glasbe. Prihodnost slovenskega jezika na radiu je v dobrem govoru, pravilni rabi slovenščine v govoru.“

Ivan Seljak,
direktor Primorskega vala

„Pred leti, ko sem iskal prve sodelavce, so se ljudje težka odločali za novo službo. Rekli so, da ne vedo, kaj bo z mojim poslom čez deset let. Da se počutijo bolj varne, ker imajo 'šiht' v večjem podjetju. Zdaj je drugače. Ljudje prosijo za zaposlitev pri nas.“

David Seljak,
direktor podjetja LOS Cerkno

„Kadar muzika zaživi v nas, začutim magično naelektrenost, ki se sliši in občuti drugače, bolj resnično. Takrat si rečem: to je to!“

Eva Lahajnar,
zborovodkinja Moške vokalne skupine Zven

Cerkljanske novice v številkah

2 leti izhajanja

10 števil

160 strani vsebin

Več kot 500 prispevkov

18.500 dostavljenih izvodov

Hvala vsem, ki soustvarjate Cerkljanske novice!
Tudi v novem letu si želimo dobrega sodelovanja in dobrih, uspešnih zgodb!
Veseli božič in srečno 2017!

0 Da-jih in Ne-jih

Matej Kobal

Ko sem začel pisati naslednje besede, so se že začele prižigati prve lučke, ki naznanjajo bližajočo božični praznik. Praznik Marijinega brezmadežnega početja je in

malo prej sem na Siolovi spletni strani prebiral intervju z nekdanjim ameriškim veleposlanikom v Sloveniji Josephom Musomellijem. Kot veleposlanik me je večkrat presenečal s svojim pogumom izreči stvari, ki so na robu diplomatskega leporečja. Znal je pokazati ogledalo naši družbi in reči bobu bob. Zato, kot taki ljudje nikoli niso, pri marsikom ni bil preveč priljubljen. Tokrat me je presenetil z novico, da je napisal knjigo. No, ni me presenetila novica, da je sposoben pisati, presenetila me je tema, s katero se v knjigi ukvarja. Utrujen od politike je napisal božično zgodbo. Zgodbo »kaj če«, v kateri se postavi v čas 100 let pred Jezusovim rojstvom in se sprašuje o tem, kaj bi se zgodilo, če bi Marija angelu Gabrijelu rekla »Ne«. Takole pravi: »Ko sem prejšnji december v cerkvi poslušal evangelij o tem, kako angel pride k Mariji in jo vpraša, ali bi bila Jezusova mati, ona pa odgovori, da bi bila. Mislim sem si: Noro! Kdo bi rekel da? To je preveč. Ne rečeš da kar vsemu tako preprosto. Pomislil sem na vse težave, ki bi se lahko pojavile. Večina ljudi bi po premisleku rekla ne, saj to prinaša samo zaplete.«

Z današnje perspektive gledano, res noro.
Tudi v Marijinih časih je bila to verjetno

»hora« odločitev. Kaj vse bi lahko potegnila za sabo, in kaj tudi dejansko je. Marijin »Da« je njeno življenje, ne enkrat, stokrat postavil na glavo. S tem pa na glavo (iz narobe sveta) obrnil tudi življenje vsakega izmed nas. Nisem tako pogumen, da bi si drznil razmišljati, kaj bi se zgodilo in kje bi bil naš svet sedaj, če bi Marija rekla »Ne«, bom pa z veseljem, če jo bom le dobil v roke, prebral Mussomelijevo knjigo. Marijin »Da« je namreč odprl vrata veliki noči. Kristusovi in naši. Pot do velike noči vodi od Marijinega »Da« preko božičnega praznovanja, skozi odraščanje in javno delovanje, preko križa. Tako drugačen je Marijin »Da« predvsem v svoji brezpogojnosti in dokončnosti. Ni polovičen, tako kot naši »da-ji«, ki jih je istega dne razkrinkaval papež: »Včasih smo »eksperti v polovičnih 'da-jih'«; pretvarjamo se, da ne razumemo dobro tega, kar bi Bog hotel in kar nam narekuje vest. Prav tako smo zviti in, ker Bogu nočemo povedati pravega 'ne-ja', rečemo »ne morem«, »ne danes, jutri«, »jutri bom boljši«, »jutri bom molil«, »jutri bom delal dobro.« (Papež Frančišek, pridiga sv. Marta, 8. 12. 2016)

Drage bralke in bralci! Nagovorjeni od Božje
ljubezni, ki jo slutimo v božičnih praznikih
in ki na veliko noč postane dobesedno
»krvavo« konkretna, zberimo pogum.
Bog čaka naš »da«, s katerim bi mu rekli:
»Verujem vate, upam vate, ljubim te. Naj se
v meni izpolni tvoja volja dobrega.« Nikar ne
pozabimo: »Vsak 'da' Bogu poraja zgodbe
zveličanja za nas in za druge.« (papež
Frančišek)

Vesele božične praznike vam voščim,
v prihajajočem letu pa obilo Božjega
blagoslova. 🎄

Že berete Cerkljanski tisk?

V času, ko je nastajala praznična številka Cerkljanskih novic, nas je prijetno presenetila božična številka Cerkljanskega tiska, ki ga je pripravila skupina cerkljanskih osnovnošolcev. V prikupen izdelek, s prav toliko stranmi kot jih imajo Cerkljanske novice, so uvrstili vse tisto, kar verjetno sami najraje poiščejo na časopisnih straneh - dve zimski pravljici, pesmico, nagradni križanki, sodoku in kakuro. Dodali so nekaj šal in zvrhano mero receptov za pripravo božičnih dobrot. Svojim bralcem so ponudili nasvet za izdelavo božičnega drevesa iz smrekovih vej in odlična priporočila za

pisanje dobrih božičnih zgodb, v katerih najpogosteje nastopajo sirote, vdove, vojaki, izgubljene hčere in sinovi, trpeče matere in Jezus Kristus. Kljub težkim razmeram, v katerih se znajdejo glavni junaki, so božične zgodbe navadno polne upanja, so zapisali avtorji Cerkljanskega tiska. Odkar smo njihove prispevke prebrali v uredništvu Cerkljanskih novic, smo polni upanja tudi mi. S tako prizadevnimi in obetavnimi mladimi pisci dobrih zgodb in optimizma na Cerkljanskem zagotovo še dolgo ne bo zmanjkalo. (CN) 🍀

Avtorji Cerkljanskega tiska

Pravljíčna dežela

Najmlajši so decembra polni pričakovanj in željni obdarovanj. Darilo Občine Cerkno vsem otrokom in odraslim bo letošnja tridnevna praznična pravljica dežela, ki bo na dvorišču pred hotelom odprta od 27. do 29. decembra.

Dežela bo postavljena na pobudo skupine, ki soustvarja dejavnosti v občini Cerkno, z namenom popestriti novoletno dogajanje in vzdušje v kraju. K sodelovanju so povabili številne organizacije: Hotel Cerkno, OŠ Cerkno ter vrtec Cerkno, glasbeno šolo Cerkno, Cerkljanske tabornike in skavte, ekipo Smeškov svet, ICRA, ZPM Idrija in druge.

V pravljичni deželi otroke čakajo čarobne dogodivščine ob praznično okrašenih hiškah ter številni pravljичni junaki z otroškim programom, obisk dedka Mraza, kulturni

program in praznična otroška tombola. Vse tri dni bosta živela otroški bazar izpod pridnih rok učencev osnovne šole in otrok iz vrtca Cerkno ter izmenjevalnica otroških igrač in knjig. Otrok, ki bo prinesel igračo ali knjigo, jo bo lahko zamenjal za drugo igračo ali knjigo. Za praznično vzdušje bodo poskrbeli tudi ponudniki na praznični tržnici lokalnih izdelkov in pridelkov ter kulinarčni mojstri hotela Cerkno.

Želja ustvarjalcev je, da praznična pravljica dežela v Cerknem zaživi vsako leto z drugačnim in obogatenim programom ter tako otrokom in odraslim polepša praznični čas in nariše nasmeh na obraz. (Adrijana Mavri) 🌱

Sveti Miklavž tudi letos obiskal otroke

Otroke na Cerkljanskem je tudi letos obiskal sveti Miklavž. Na Bukovem se je ustavil že 3. decembra. Otroci so dobremu svetniku v čast pripravili program z recitacijami in pesmicami, za konec pa zaigrali igrico. V njej

so prikazali, kako hudobni duh zapeljuje ljudi, a jim angeli priskočijo na pomoč in pomagajo ohraniti dobroto v srcu. Otroke dobrih src je bogato nagradil tudi sveti Miklavž. S sladkimi dobrotami so mu na pomoč priskočile mame in tako pripravile zelo pristrčno srečanje. Istega dne se je radodarni svetnik podal na obisk tudi v Šebrelje in Otalež, kjer so ga otroci pričakali z risbicami, igrico in pesmijo otroškega zborčka. Dovolj glasno so ga na drugo adventno nedeljo priklicali še v Cerknem, kjer so mu otroci izročili prelepe risbice, pri pripravi miklavževanja pa so pomagali tudi starejši skavti. Na predvečer njegovega goda so svetega Miklavža sprejeli še v Novakih. Dobrotnik je otroke s Cerkljanskega pohvalil, jih obdaril in obljubil, da se k pridnim vrne tudi prihodnje leto. (Župnija Cerkno) 🟢

Digitale organizacije in podporne: Otloku Carling KS Carling, ICRA d.o.o. Ljubljana, Osnovna šola in vrtič Carling, Gledališna šola Ljubljane, podružnica Carling, Hotel Carling d.o.o. in širši okolje - vse skupaj to ustvarja.

Postanimo botri

Otrok ne bi smelo skrbeti

Helena Pregelj Tušar

Morda se zdi, da v naši okolici ni otrok, ki potrebujejo finančno pomoč. A po podatkih ZPM Idrija jih na Cerkljanskem in Idrijskem živi več kot štirideset. Botrov je le dvanajst.

Bine Švigelj iz Cerknega že dlje časa sodeluje v projektu botrstva. "Otrok ne bi smelo skrbeti, kaj - če sploh kaj - in kdaj bodo jedli, da nimajo primerne obutve in obleke za zimo, da živijo v neprimernih

stanovanjih, ne morejo obiskovati interesnih dejavnosti, ki si jih želijo... Žal je sodobno potrošništvo razlike med otroki še povečalo, saj se tisti, ki živijo v pomanjkanju, že na zunaj ločijo od ostalih, pa naj si še tako skušajo to prikriti," pravi Bine Švigelj in dodaja: "Starši in šole naj otroke spodbujajo, da otrokom iz socialno šibkejših družin pomagajo, se družijo z njimi in jih ne izločajo iz svoje srede." Svoje sokrajane vabi, da postanete botri.

Vseslovenski projekt Botrstvo v Sloveniji je pred šestimi leti vzpostavila Zveza prijateljev mladine Ljubljana Moste-Polje. Od leta 2012 dalje je vanj samostojno vključena tudi ZPM Idrija. Namen projekta je zmanjševanje socialne izključenosti otrok in mladostnikov zaradi revščine in omogočanje boljših pogojev za zdravo

rast in razvoj. ZPM na ta način otrokom omogoča izobraževanje, odkrivanje in razvoj talentov ter s tem spodbudnejše preživljanje otroštva. S pomočjo botrov in donatorjev se trudi omogočiti enakovrednejši položaj otrok, vključevanje v plačljive šolske in obšolske dejavnosti, pogosto tudi osnovno preživetje in kritje stroškov šolske prehrane.

Na območju občin Cerkno in Idrija je v projekt Botrstvo vključenih 12 botrov. Rotary klub Idrija prispeva sredstva za celoletno botrstvo še za 16 otrok. "Verjetno je 30€, kolikor običajno znaša mesečni prispevek, za marsikoga veliko. Verjamemo pa, da so med nami ljudje, ki bi takšen znesek lahko namenili otrokom v stiski in tako nekomu bistveno spremenili življenje na bolje," je povedala **Sabina Vidmar**, sekretarka ZPM Idrija.

V projekt Botrstvo v Idriji se lahko donatorji vključijo tako, da izpolnijo pristopno izjavo na spletni strani www.zpm-idrija.si, ali pokličejo ZPM Idrija na telefon 041 427 925 in poslali vam bodo vso potrebno

dokumentacijo. Na ZPM Idrija vam nudijo tudi vse informacije o projektu Botrstvo.

Praznični čas, ki prihaja, je morda pravi za odločitev postati boter. To je čas, ko se mnogi obdarujemo, mnogi pa doživljajo še globlje stiske. Prazniki bojo z vključitvijo v botrstvo veliko lepši – za oba, botra in obdarovanca. Občutek, da nekomu pomagamo, je najlepše darilo, ki ga lahko podarimo sebi. 🌱

Začenja se akcija XXL POMOČ

Z zamaški pomagajmo upokojujencem

Tanja Tominec

Območno združenje Rdečega križa vabi k sodelovanju v humanitarni akciji zbiranja zamaškov, imenovani XXL POMOČ.

Zakaj takšno ime? Ker je pomoč namenjena socialno šibkim upokojujencem, ki si z nizkimi pokojninami ne morejo privoščiti plačila različnih storitev.

Rdeči križ se je zato povezal z idrijskim Domom upokojujencev, službo za pomoč družini na domu, ki skrbi za veliko upokojujencev iz občin Idrija in Cerkno.

Mnogi med njimi z nizkimi pokojninami ne morejo plačati storitev, kot so zlaganje drv, košnja trave, pleskanje, prekopavanje vrta. Sredstva, pridobljena z zbranimi zamaški, bodo namenjena plačilu teh storitev, in sicer preko študentskega servisa, dijakom in študentom, ki bodo pripravljeni opravljati lažja fizična dela na domovih upokojujencev. Z vključitvijo mladih bo projekt tudi medgeneracijsko povezal ljudi in mladim omogočil pridobivanje dragocenih izkušenj. Rdeči križ se že vnaprej zahvaljuje vsem, ki boste sodelovali v humanitarni akciji. Vsak zamašek šteje!

Prav z zbiranjem zamaškov ste mnogi občani z Idrijskega in Cerkljanskega v preteklih treh letih že uspešno pomagali Idrijčanki **Beti Rupnik**, ki je sredstva potrebovala za nakup nove nožne proteze. 🌱

Cerkljanska rezina

Bomo pekli za praznike? Seveda! Okusi naših domačih krajev so se ponovno povezali, tokrat v Cerkljansko rezino.

Mnogi bralci ste nam zaupali, da ste se z veseljem preizkusili v peki torte, ki smo jo predstavili v prejšnji številki časopisa. Zato smo decembrski recept poiskali pri istih mojstrih. Po cimetu, jabolkah, maslu in orehih bo dišalo, če boste sledili navodilom

za pripravo Cerkljanske rezine.

Posebej za vas, drage bralke in bralci, sta jo ustvarila in v kuhinji Hotela Cerkno pripravila **Valerija Čuk**, kuharica, ki ima zelo bogate izkušnje s peko, in glavni kuhar **Tomaž Škvarč Lisjak**.

Naj vam dobro uspe in tekne vam ter vašim gostom!

Foto: Bojan Tavčar

Testo: • 150 sladkorja v prahu • 300 g orehov • 100 g moke • 2 beljaka Nadev (krema): • 0,5 l mleka • 150 g sladkorja • 3 jajca • 100 g moke • 200 g jabolk • 50 g kristalnega sladkorja • 60 g mletih orehov • 200 g masla • 60 g sladkorja v prahu • 1 vaniljin sladkor • cimet • čokolada za obliv	Postopek: 1. Iz sladkorja v prahu, orehov, moke in beljakov zgnetemo testo. Za pol ure ga damo počivati v hladilnik. 2. Testo vzamemo iz hladilnika in ga položimo na narobe obrnjen pekač. Dobro pomokamo in razvaljamo neposredno na pekač. Ko je testo razvaljano, ga spodaj spodrežemo z nožem, da odstopi od podlage, in razrežemo na štiri enako velike trakove. 3. Pečemo približno 15 minut na 170° C (ventilatorska pečica: 150° C). Ko so robovi lepo zapečeni, testo vzamemo iz pečice. Ko je še toplo, ga ponovno spodrežemo z nožem, da odstopi od pekača. Z nožem ločimo že prej narezane trakove, da dobimo štiri enake dele. Ohladimo. 4. Pripravimo nadev. Kristalni sladkor segrevamo v kozici, da nastane kara-	mel. Dodamo olupljena in na koščke narezana jabolka. Dušimo, da se razpustijo. Dodamo cimet. Ohladimo. 5. Pripravimo vaniljevo kremo. Rumenjake in polovico sladkorja v prahu penasto umešamo z električnim mešalnikom. Dodamo mleko, ki smo ga pred tem zavreli, in moko. Zmes med stalnim mešanjem kuhamo v vodni kopeli 10 minut, da se zgosti. Iz beljakov stepemo trd sneg in dodamo drugo polovico sladkorja v prahu. Sneg zmešamo z ohlajeno rumenjarkovo maso. Po- 6. Nato pripravimo masleno kremo. Z električnim mešalcem penasto umešamo maslo in sladkor v prahu, da postane svetlejša barva. 7. Zmešamo vaniljevo in masleno	kremo. Dodamo mlete orehe in dušena jabolka. 8. Začnemo z zlaganjem rezine. Na plast testa namažemo nadev. Na nadev položimo naslednjo plast testa. Postopek ponavljamo, da uporabimo vse štiri plasti testa. Zloženo rezino po vrhu in ob straneh premažemo s preostalim nadevom. Če želimo, da ima rezina ravne robove, jo zgladimo z nožem, ki smo ga pred tem ogreli v vroči vodi. 9. Rezino ohladimo v hladilniku. 10. Ohlajeno rezino prelijemo s čokoladnim oblivom. Ko se čokolada strdi, jo narežemo na koščke in ponudimo. Dober tek! 🍴
---	---	--	--

Kupujemo lokalno

Polona Kavčič

Tudi tokrat predstavljamo tri izdelke naših lokalnih ustvarjalcev: čudovite okraske za vašo jelko ter vrečke in gajbice, ki jih boste v prazničnih dneh napolnili z darili za svoje najbližje.

Foto: Gašper Uršič

Leseni božično-novoletni okraski

Pod znamko DROWA – Goods from the Woods nastajajo zanimivi leseni izdelki kot so uhani, božični okraski, priponke (broške), sestavljanke. Izdelki so narejeni z laserskim izrezom in kasneje ročno obdelani. V ponudbi so tudi usnjeni uhani, knjižna kazala, zapestnice ter uhani iz plezalskih vrvi,...

Ponudnik: Gašper Uršič, Ravne pri Cerknem 13, 5282 Cerkno, oseb. dop. delo, M: 031 713 399, E: info@drowa.si, W: www.drowa.si.

Kje lahko izdelek kupimo? Na domu, preko spletne trgovine, na lokalnih prireditvah.

Cena izdelka: 8,00 EUR (za paket 6 kosov)

Foto: Bojan Tavčar

Gajbice kot darina embalaža

Družinsko podjetje OPAK se ukvarja z izdelavo različne darilne embalaže. Darilna embalaža je izdelana iz masivnega lesa, oreha, hrasta, češnje ali smreke. Izdelke lahko opremijo z graviranimi napisi in slikami. Obnavljajo tudi vse vrste pohištva vključno s tapetniškimi storitvami. Lesene gajbice izdelane iz smreke in oreha, oljene so lahko uporabna darilna embalaža.

Ponudnik: OPAK Obnova Pohištva Andrej Koblar s.p., Platiševa 54, Cerkno, M: 040 265 080, E: koblar.andrej@t-2.net, W: www.opak.si.

Cena izdelka: 6,50 EUR (velika), 5,00 EUR (srednja), 3,80 EUR (mala).

Foto: arhiv J. Mlakar

Vrečke

Podjetje Jožka Mlakarja iz Šebrelj že skoraj desetletje izdeluje različne vrečke za gospodinjski, industrijski program in vsakdanjo uporabo. Nudijo širok izbor kakovostnih pakirnih vrečk, zip vrečk, vrečk za smeti, nosilnih vrečk, itd. različnih dimenzij in širokega izbora barv. Ponujajo možnost izdelave vrečk po naročilu in tiska na vrečke.

Ponudnik: Izdelava polietilenskih vrečk Mlakar Jožko s.p., Šebrelje 13, 5282 Cerkno, M: 051 428 594, E: mlakar.jozko@siol.net, W: www.vrecke.net.

Kje lahko izdelek kupimo? V spletni trgovini, w: vreckenet.moja-kosarica.si/si/. Po naročilu pri proizvajalcu.